

LES DONES A CATALUNYA 2018

Dades elaborades
per l'Observatori de
la Igualtat de Gènere

8 de març de 2018

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

© Institut Català de les Dones
Febrer 2018

Aquesta obra està subjecta a una llicència de Reconeixement – No Comercial – Compartir Igual 4.0 Internacional de Creative Commons: en qualsevol explotació de l'obra autoritzada per la llicència caldrà reconèixer-ne l'autoria, no fer-ne ús comercial i difondre sota la mateixa llicència CC que aquesta obra original. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca>.

INTRODUCCIÓ	4
1. SITUACIÓ LABORAL DE LES DONES A CATALUNYA	5
1.1. Ocupació	6
1.2. Taxa d'ocupació	6
1.3. Ocupació per categoria professional	7
1.4. Ocupació per branca d'activitat	8
1.5. Taxa d'atur	9
1.6. Atur registrat per territori	10
1.7. Bretxa salarial per hora	11
1.8. Salari brut anual	11
2. DONES ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ	14
2.1. Temps de paraula als informatius	15
2.2. Proporció de presència de dones a la ràdio	15
2.3. Proporció de presència de dones a programes de televisió	16
2.4. Presència de les dones en al premsa escrita i en línia	16
3. LES CONDICIONS DE VIDA DE LES DONES	17
3.1. Taxa de pobresa abans de transferències socials	18
3.2. Dificultat per arribar a fi de mes	18
3.3. Ritmes d'activitat diaris	19
3.4. Treball remunerat i no remunerat mitjà per sexe	20
4. FORMACIÓ I NIVELL D'ESTUDIS DE LES DONES	21
4.1. Titulacions per sexe	22
4.2. Títols universitaris per branca i sexe	22
4.3. Títols universitaris en arts i humanitats	23
4.4. Títols universitaris en ciències	23
4.5. Títols universitaris en ciències de la salut	24
4.6. Títols universitaris en ciències socials i jurídiques	24
4.7. Títols universitaris en enginyeria i arquitectura	25
4.8. Noies matriculades a FP	26
4.9. Noies matriculades a FP per territori	27

5. LA SALUT DE LES DONES	35
5.1. Percepció positiva de l'estat de salut	36
5.2. Dolor o malestar	36
5.3. Ansietat o depressió	37
5.4. Malaltia crònica	38
5.5. Excés de pes	38
5.6. Persones que tenen reconeguda legalment una situació de discapacitat per territori	39
6. DONES EN LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ (TIC)	40
6.1. Ocupació en TIC	41
6.2. R+D en el sector TIC	43
6.3. Formació en TIC	44
6.4. Ús TIC	46
6.5. Acreditació de competències en TIC (ACTIC)	50
7. DONES EN L'ESPORT	51
7.1. Participants a campionats universitaris per any	52
7.2. Nombre de llicències federatives, per sexe i any	52
7.3. Noies que participen en jocs esportius escolars per territori	53
8. DONES EN LA CULTURA	54
8.1. Participació en activitats culturals	55

INTRODUCCIÓ

El present dossier estadístic *Les dones a Catalunya 2018* de l'Institut Català de les Dones (ICD d'ara endavant), elaborat per l'Observatori de la Igualtat de Gènere, amb motiu del 8 de març, recull els principals indicadors disponibles, a dia d'avui, de les desigualtats, encara molt significatives, entre dones i homes.

Aquest es el segon dossier estadístic que publica l'ICD, després del que ja es va elaborar amb motiu del dia internacional contra la violència masclista 2017, que contenia exclusivament dades sobre violència masclista i que està disponible al web de l'ICD.

La tria de dades del dossier s'ha fet seguint els criteris de validesa, qualitat, comparabilitat i actualitat de la dada. Per altra banda, arran de la temàtica escollida en aquesta jornada, "Dones als mitjans de comunicació", s'han inclòs dades no oficials d'estudis del Consell de l'Audiovisual i de l'entitat #OnSónLesDones molt rellevants i rigoroses en la seva producció.

Els temes recollits en el dossier fan referència a la situació laboral de les dones, les condicions de vida, la formació i el nivell d'estudis assolits, la salut de les dones i, amb especial aprofundiment, donat que ha tingut lloc el Mobile World Congress a Barcelona durant el mes de febrer, es presenten dades de dones en les tecnologies de la informació i la comunicació, també en l'esport i en la cultura.

A la vista de les dades recollides, encara queda molta feina pendent per tal d'assolir la igualtat efectiva de dones i homes, tal com recull la *Llei 17/2015, del 21 de juliol*, que insta el Govern a aconseguir-la.

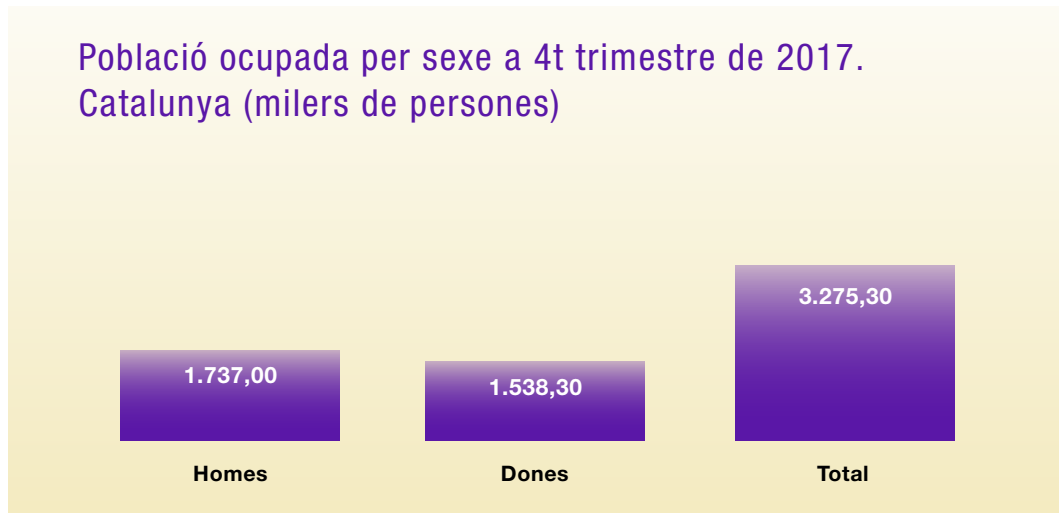
En resum, aquest recull posa a l'abast de les persones que es dediquen a lluitar contra la discriminació de les dones, a la societat catalana en tots els àmbits de la vida, dades que demostren una realitat que algunes persones encara neguen.

01

SITUACIÓ LABORAL DE LES DONES A CATALUNYA

SITUACIÓ LABORAL DE LES DONES A CATALUNYA

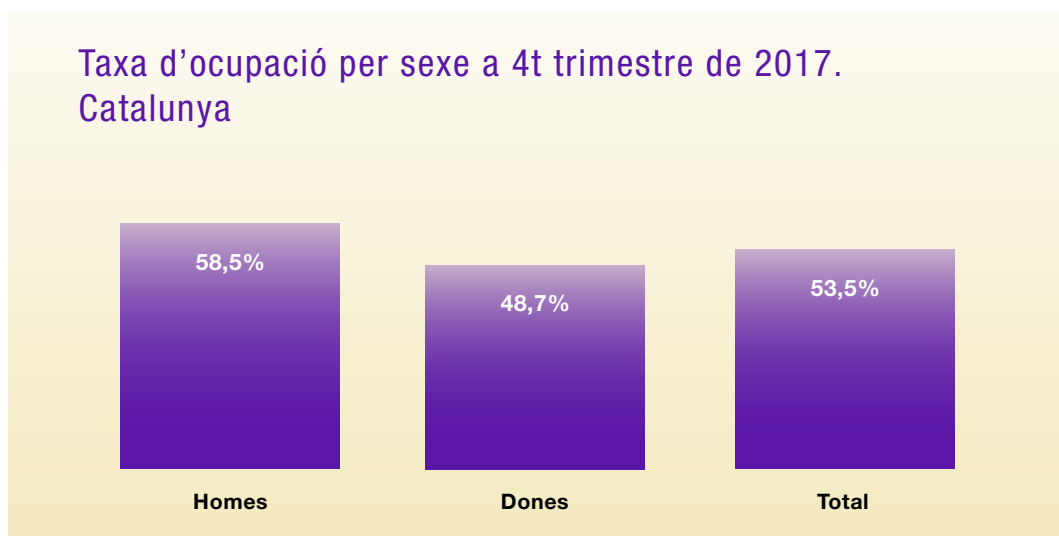
1.1. Ocupació

Font: Enquesta de Població activa a 4t Trimestre de 2017

A Catalunya a 4t Trimestre de 2017 hi havia més d'un milió i mig de dones ocupades, 200.000 menys que homes.

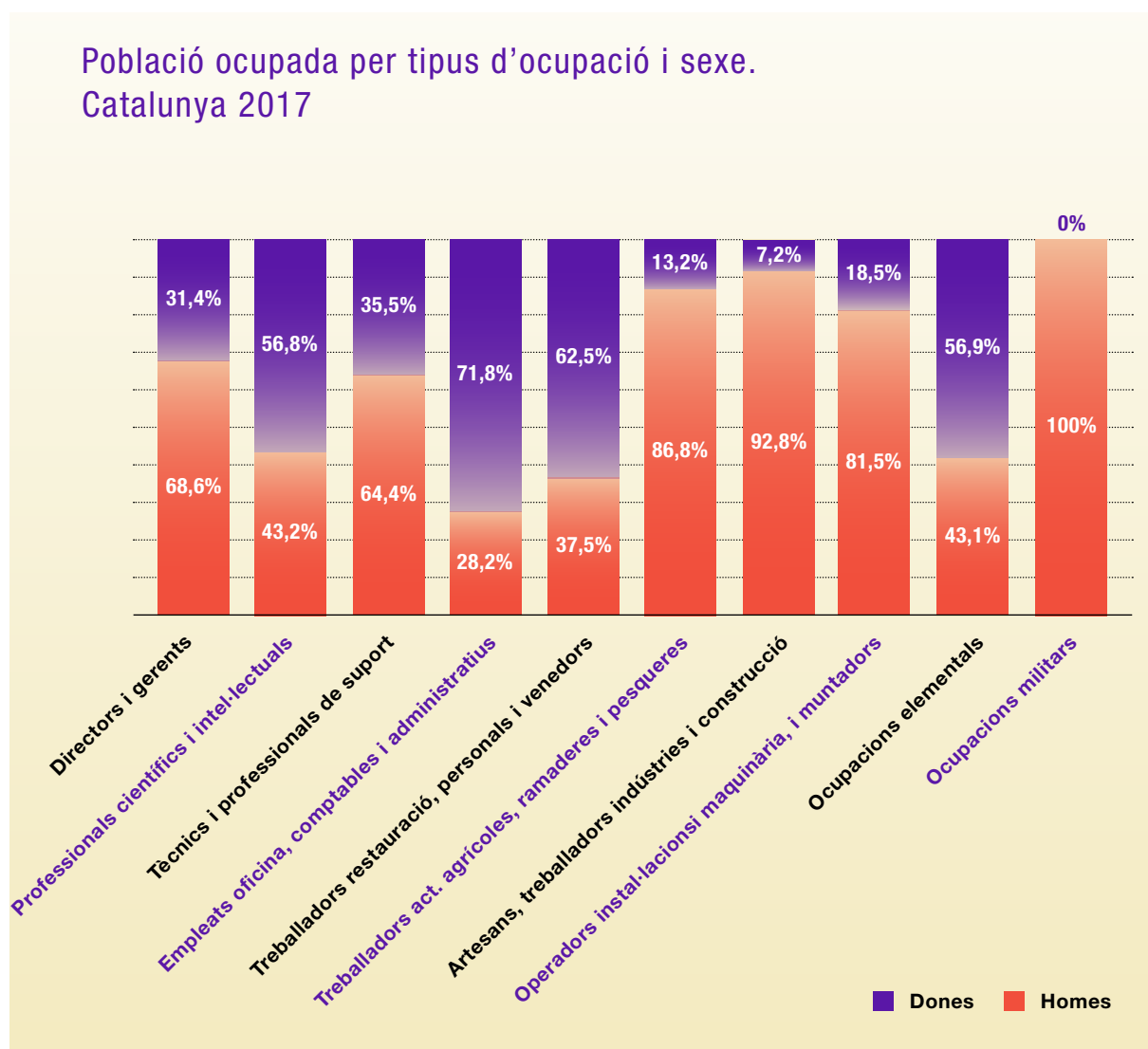
1.2. Taxa d'ocupació

Font: Enquesta de Població activa a 4t Trimestre de 2017

La taxa d'ocupació de les dones és de 48,7%, deu punts menys que la dels homes.

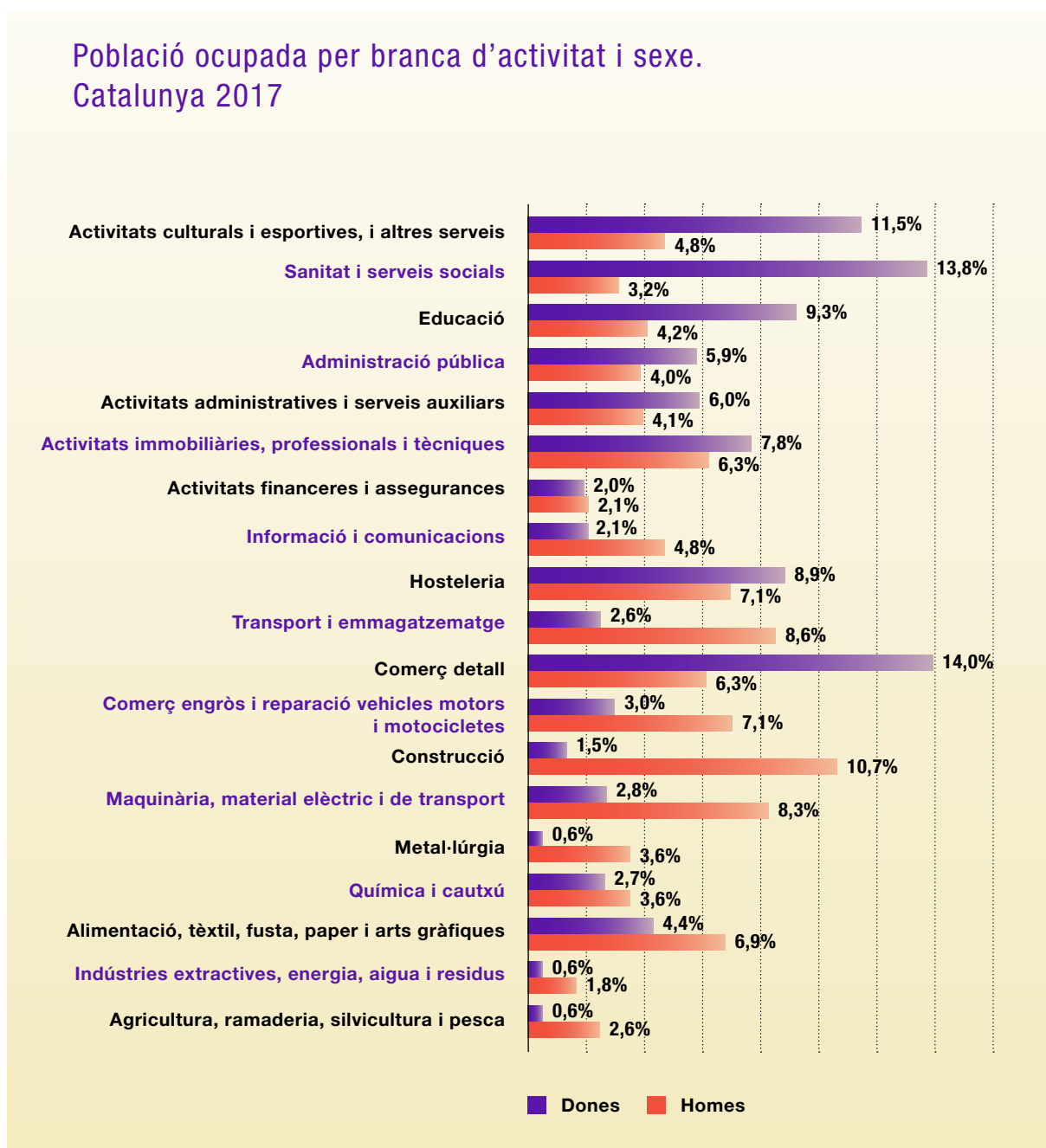
1.3. Ocupació per categoria professional

Font: Enquesta de Població activa a 4t trimestre de 2017

Les dones representen el 31,4% dels càrrecs de direcció i gerència però el 57% de les persones científiques i intel·lectuals.

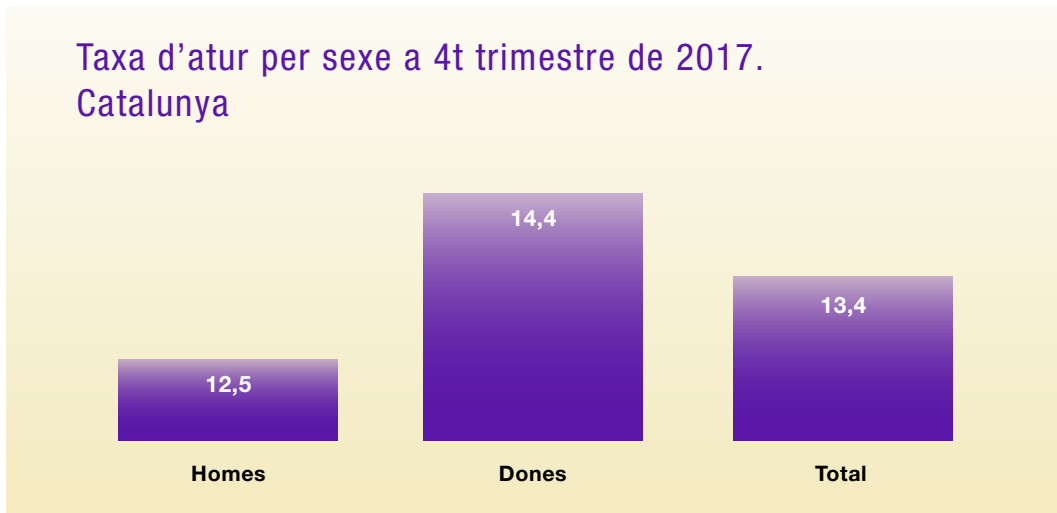
1.4. Ocupació per branca d'activitat

Font: Enquesta de Població activa a 4t trimestre de 2017

Per branques d'activitat, les dones es dediquen majoritàriament al comerç al detall (14%), seguit de la sanitat i els serveis socials (13,8%) i els homes a la construcció (10,7%) i a la maquinària, material elèctric i de transport (8,3%).

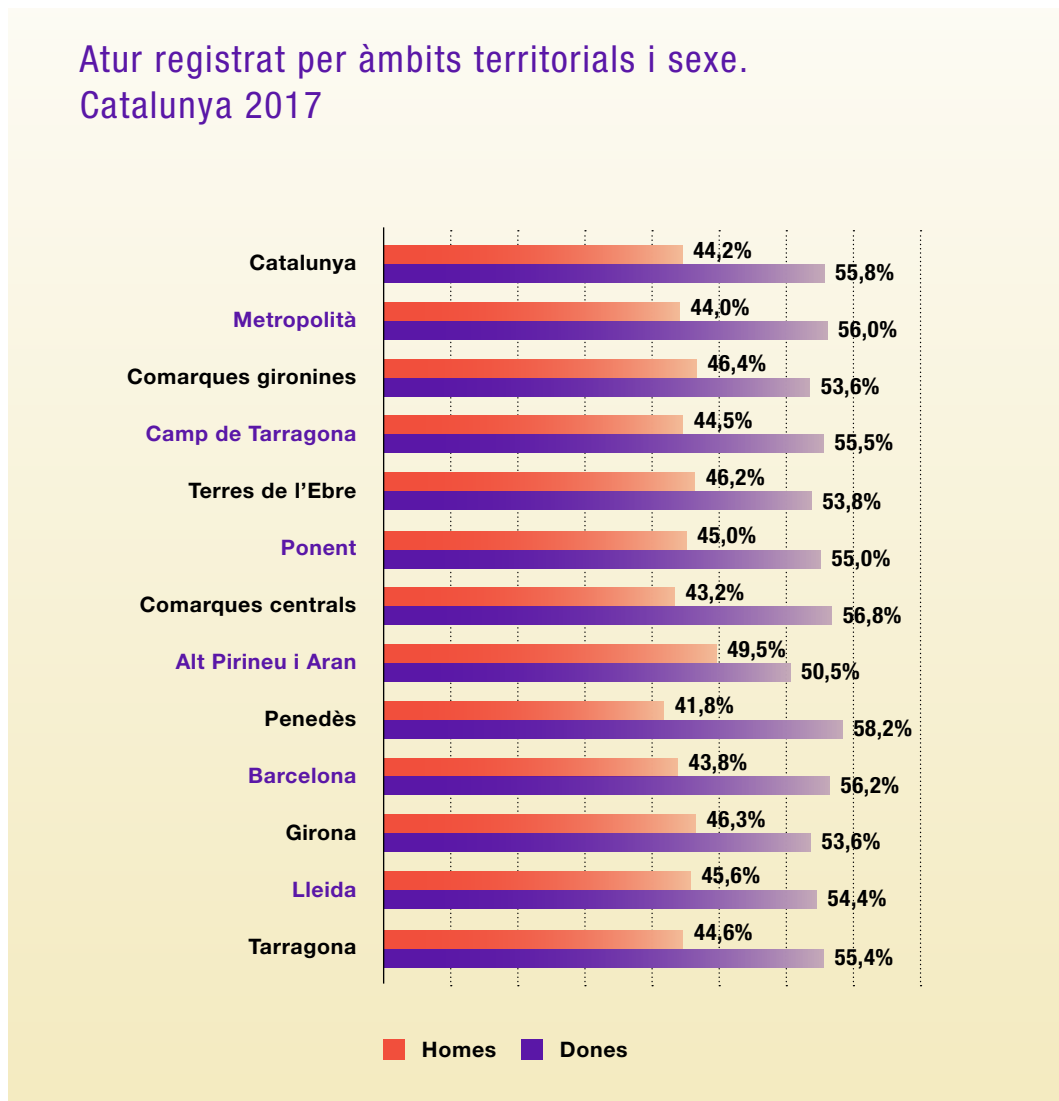
1.5. Taxa d'atur

Font: Enquesta de Població activa a 4t trimestre de 2017

La taxa d'atur és major en les dones en dos punts percentuals. S'ha de tenir en compte que l'Enquesta de Població Activa només comptabilitza com a aturades les persones que busquen activament feina.

1.6. Atur registrat per territori

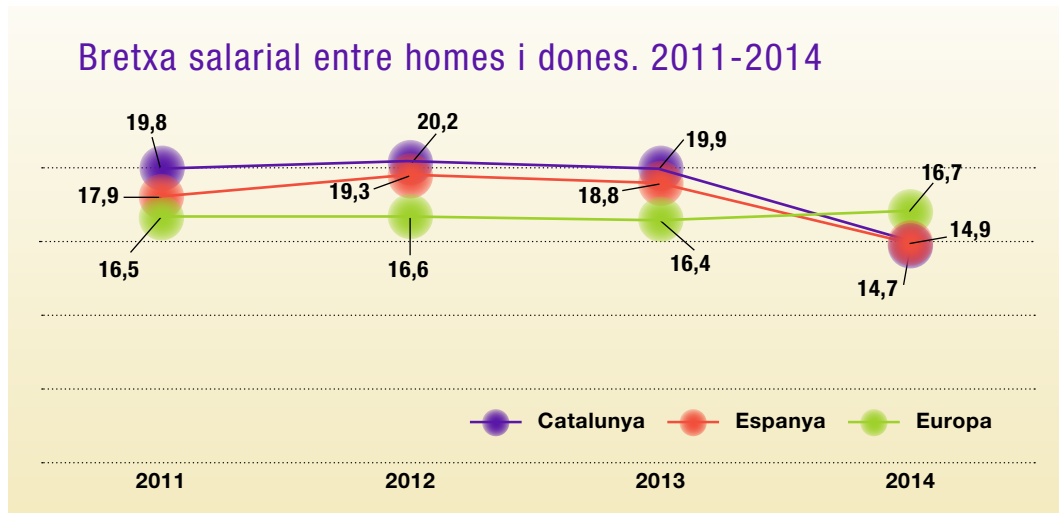

Font: Servei Públic d'Ocupació Estatal

De l'atur registrat a Catalunya, el 44,2% són homes i el 55,8% són dones. Per territori, l'àmbit territorial que més diferència registra pel que fa a dones i homes aturats és el Penedès amb una diferència de 16,4 punts percentuals. I l'àmbit territorial que menys diferència registra és la de l'Alt Pirineu i Aran amb una diferència d'un punt.

SITUACIÓ LABORAL DE LES DONES A CATALUNYA

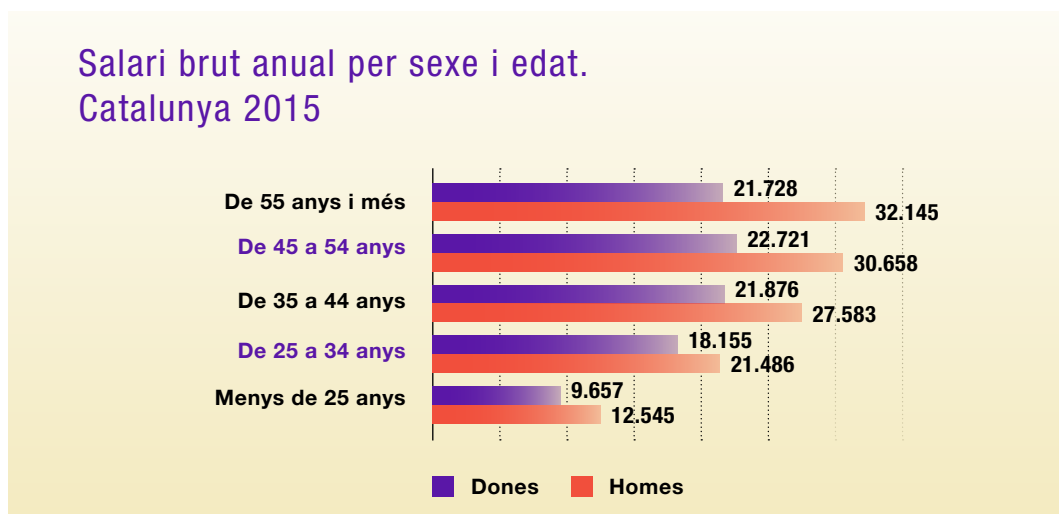
1.7. Bretxa salarial per hora

Font Catalunya: Idescat. Font Espanya, zona euro i Unió Europea: Eurostat

A Catalunya, la bretxa salarial, mesurada en hores, entre dones i homes era de 14,7% l'any 2014 i se situava millor que Espanya (14,9%) i que la UE (16,7).

1.8. Salari brut anual

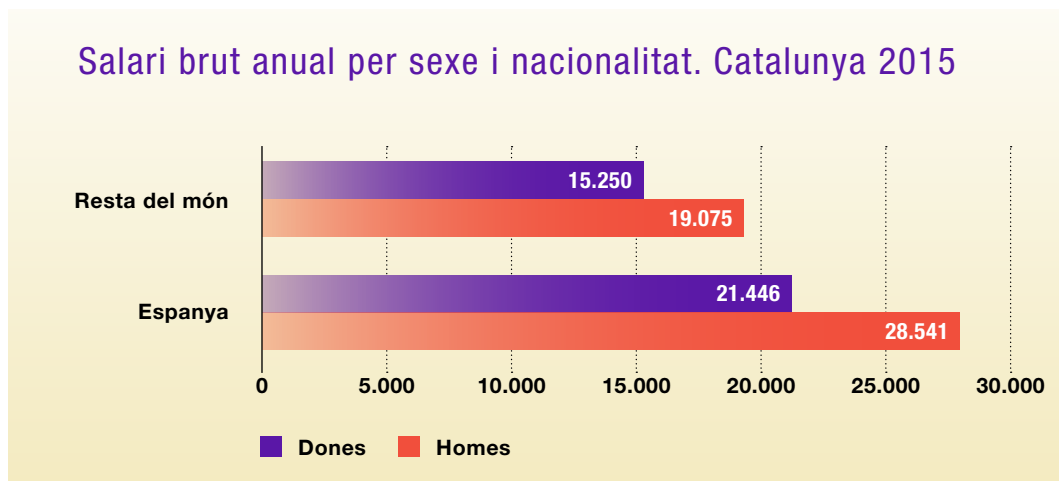

Font: INE. Enquesta anual d'estructura salarial

El salari brut anual que més evidencia la diferència entre dones i homes és el corresponent al tram d'edat de més de 55 anys amb una diferència de 10.417€ anuals. A mesura que disminueix l'edat,

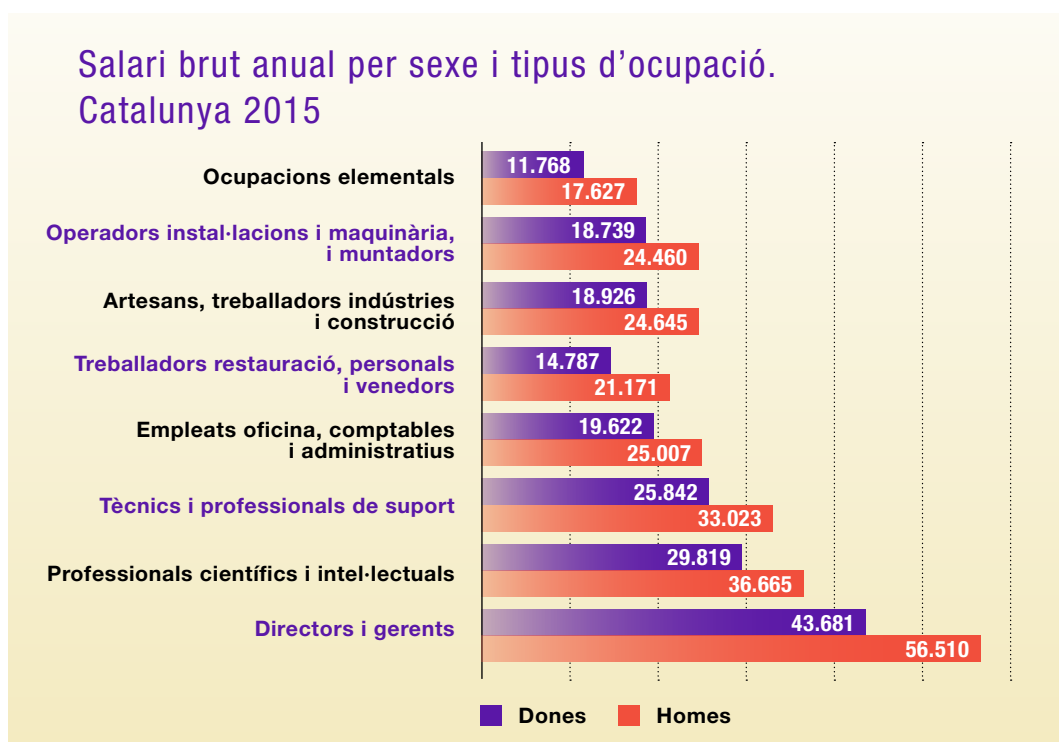
SITUACIÓ LABORAL DE LES DONES A CATALUNYA

la diferència del salari entre dones i homes també disminueix però segueix sent molt significativa. És destacable la precarietat de les dones joves que tenen un salari brut anual mitjà de 9.657€.

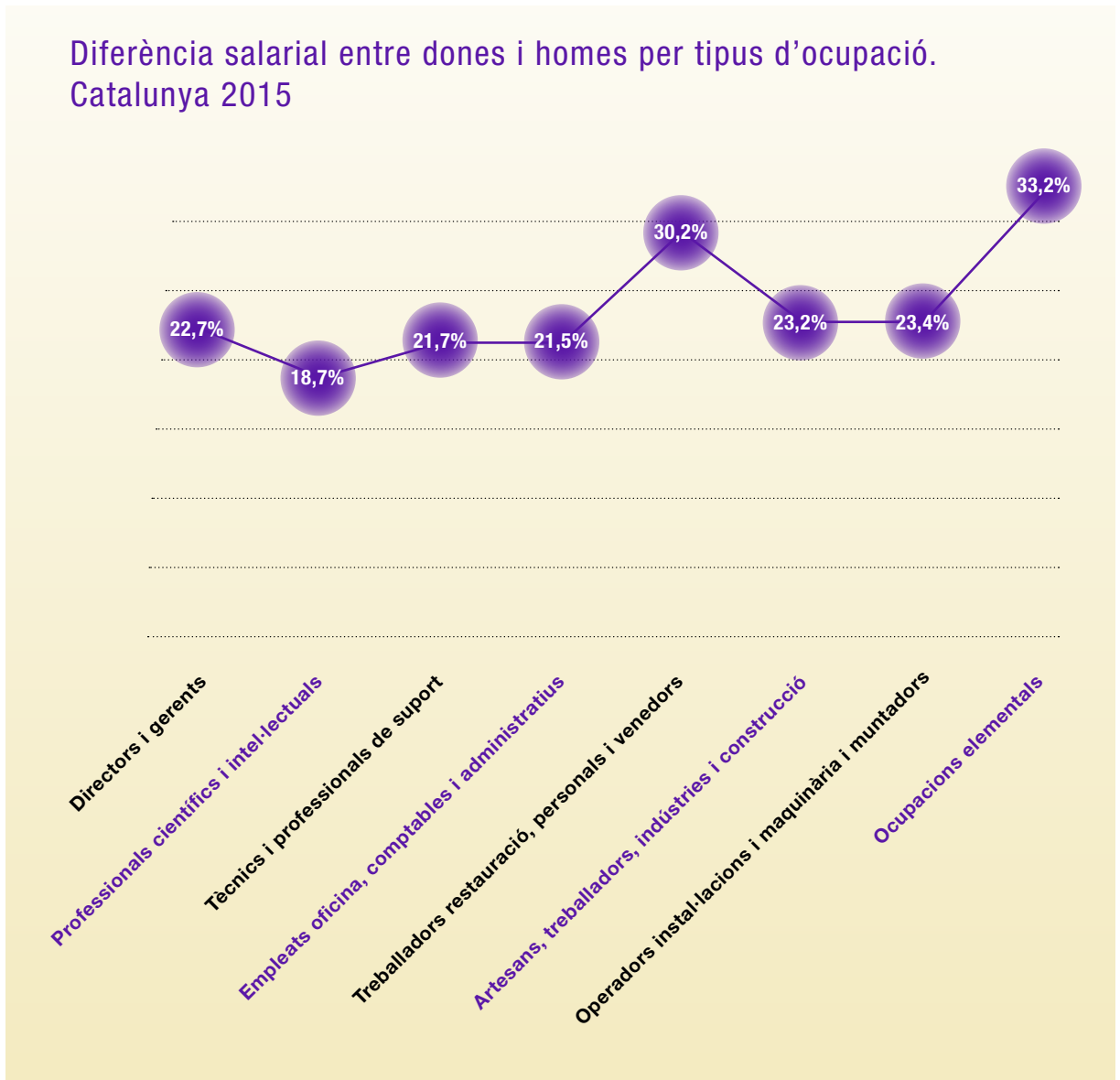
Font: INE. Enquesta anual d'estructura salarial

La població de nacionalitat estrangera és un factor que agreuja la precarietat salarial de les dones tot i que la diferència entre dones i homes és menor que la de les persones de nacionalitat espanyola.

Font: INE. Enquesta anual d'estructura salarial

SITUACIÓ LABORAL DE LES DONES A CATALUNYA

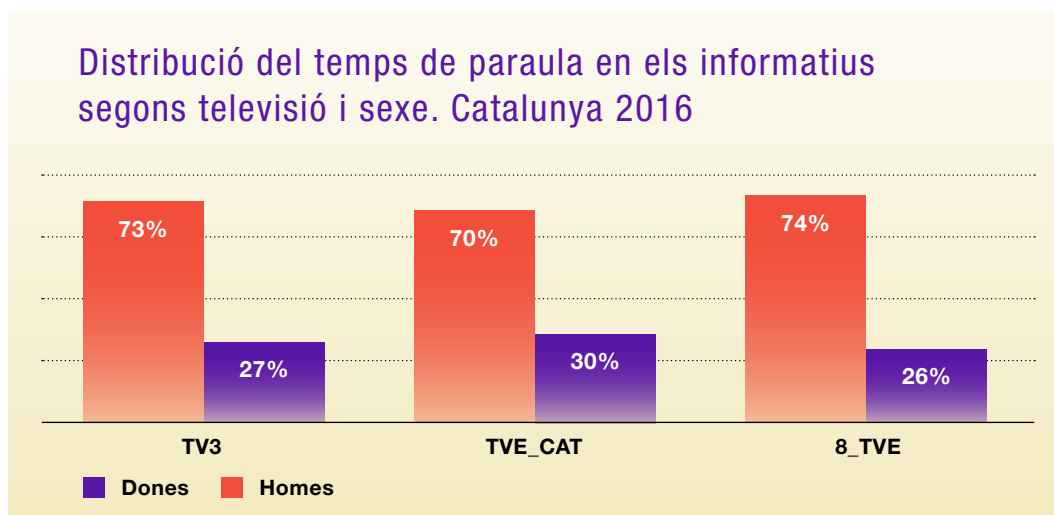
Font: INE. Enquesta anual d'estructura salarial

A Catalunya la diferència salarial bruta anual més significativa entre dones i homes es troba en les ocupacions més precàries.

02

DONES ALS MITJANS
DE COMUNICACIÓ

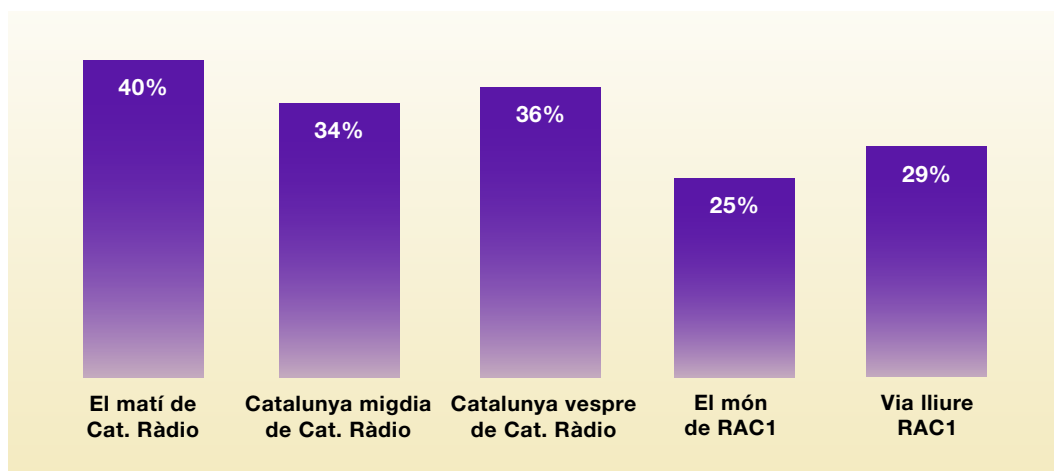
2.1. Temps de paraula als informatius

Font: EGM. Dades Catalunya. 3r acumulat 2016

El temps de paraula per a les dones és d'un 30%, en el millor dels casos, que és el cas dels informatius de les televisions catalanes.

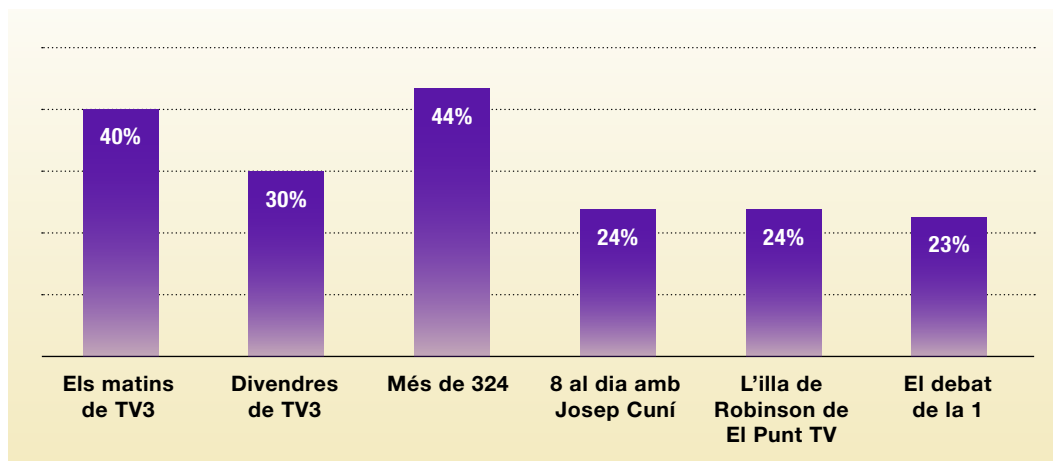
2.2. Proporció de presència de dones a la ràdio de Catalunya. 2016

Font: <http://onsonlesdones.blogspot.com.es/>

Les dones, a la ràdio catalana, tenen un presència del 34% de mitjana. En destaca Catalunya Ràdio amb un 40% de presència de dones.

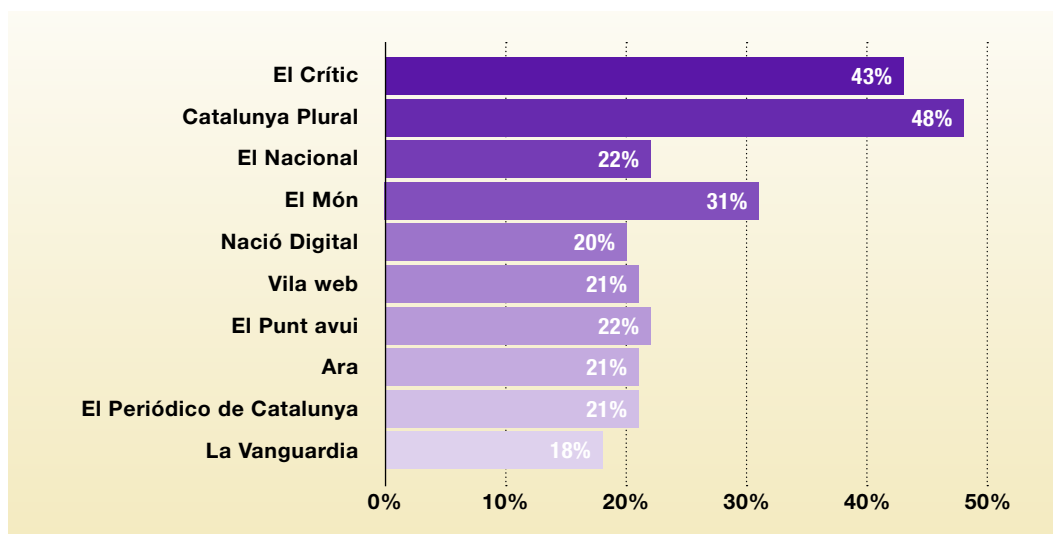
2.3. Proporció de presència de dones a programes de televisió de Catalunya. 2016

Font: <http://onsonlesdones.blogspot.com.es/>

El programa de televisió Més 324 té una presència de dones del 44% en l'extrem més alt, i el Debat de la 1 un 23%, en l'extrem més baix.

2.4. Presència de les dones en la premsa escrita i en línia de Catalunya. 2016-2017

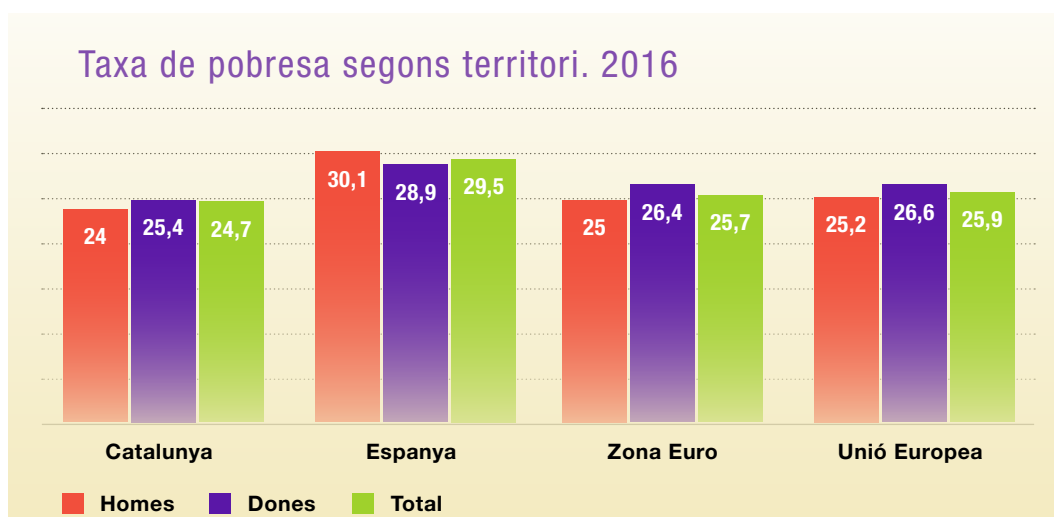
Font: <http://onsonlesdones.blogspot.com.es/>

La presència mitjana de dones en la premsa escrita és del 23% i en la digital del 34%. El diari que més presència de dones té és el Catalunya Plural amb un 48% seguit del diari Crític amb un 43%.

03

LES CONDICIONS DE VIDA
DE LES DONES

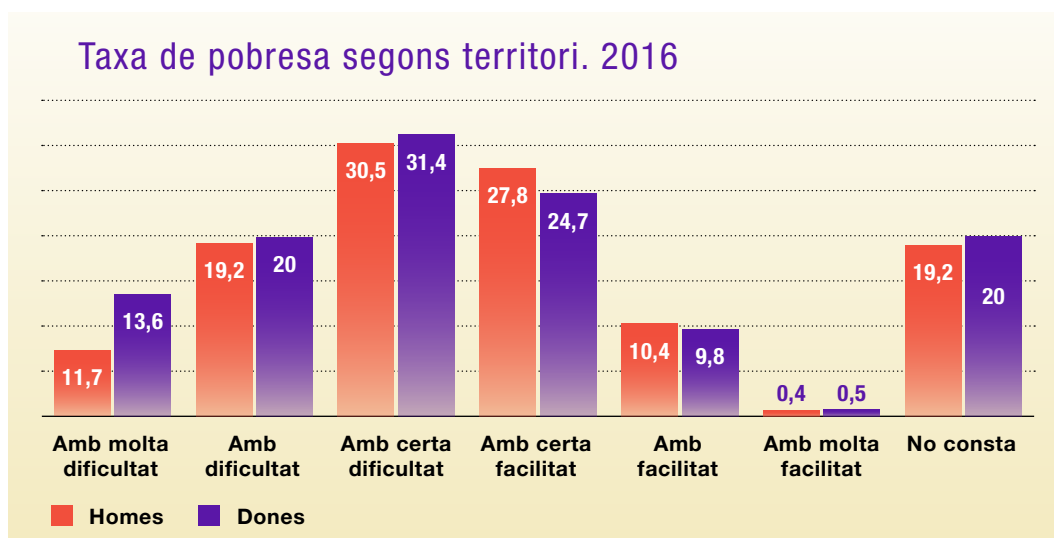
3.1. Taxa de pobresa abans de transferències socials

Font: Enquesta de condicions de vida de l'INE, dades elaborades per l'Idescat

La taxa de pobresa, per a les dones, a Catalunya, és del 25,4%, un punt i mig per cent més que la dels homes.

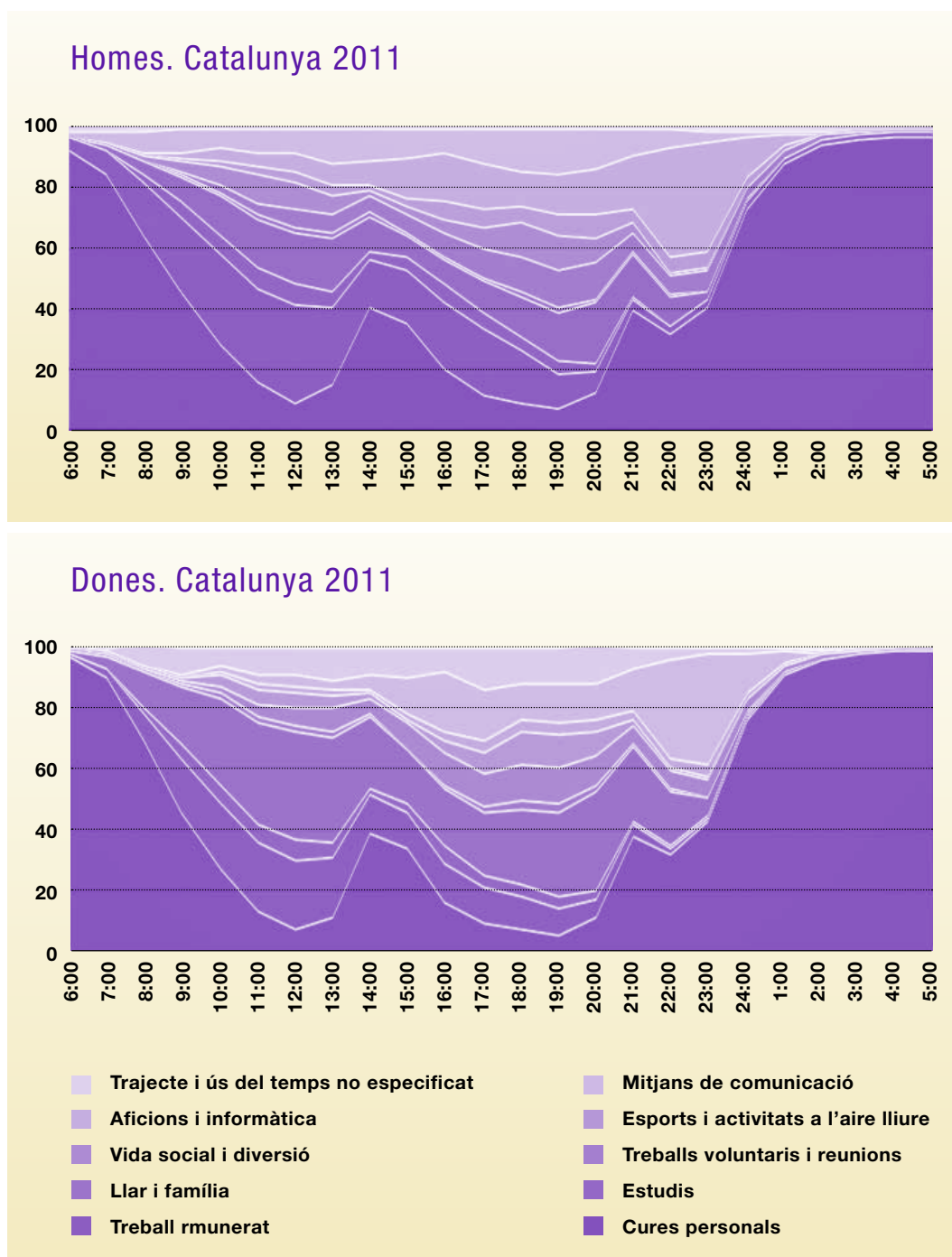
3.2. Dificultat per arribar a fi de mes

Font: Enquesta de condicions de vida de l'INE, dades elaborades per l'Idescat

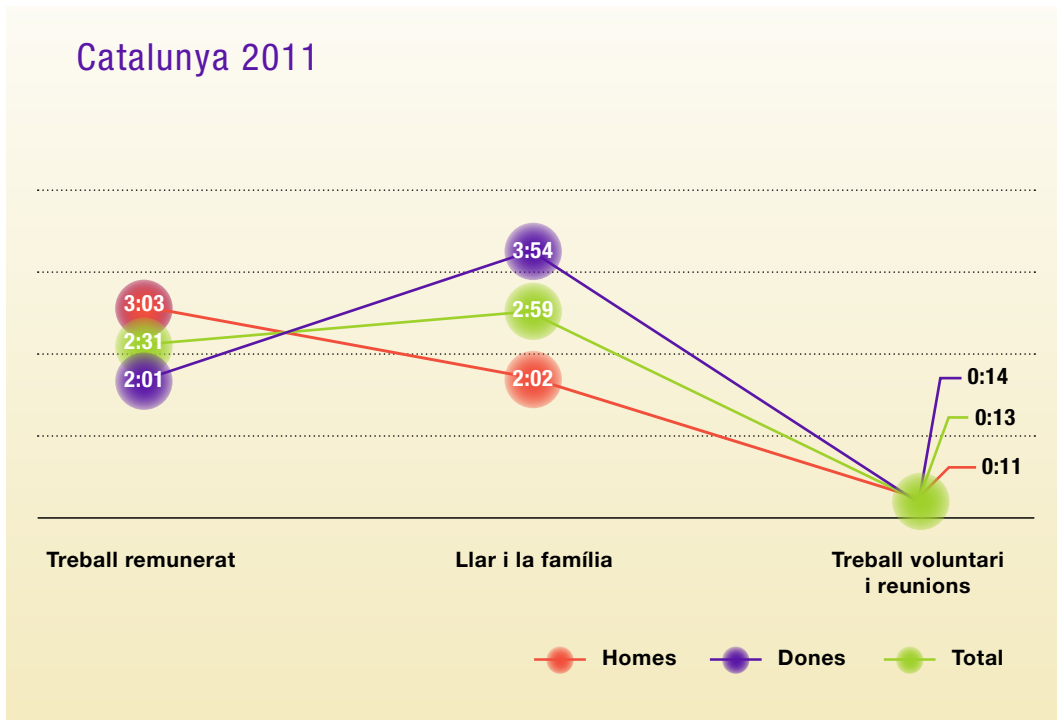
Les dones tenen més dificultats per arribar a final de mes que els homes tot i que tant dones com homes tenen dificultats per arribar-hi, majoritàriament.

3.3. Ritmes d'activitat diaris

A les 12:00 del migdia, el 23% de les dones estan treballant en un treball remunerat, i el 35% està dedicant-se a la llar i la família. I pel que fa als homes, el 32% estan treballant a la mateixa hora i el 17% estan duent a terme tasques de la llar i la família.

3.4. Treball remunerat i no remunerat mitjà per sexe

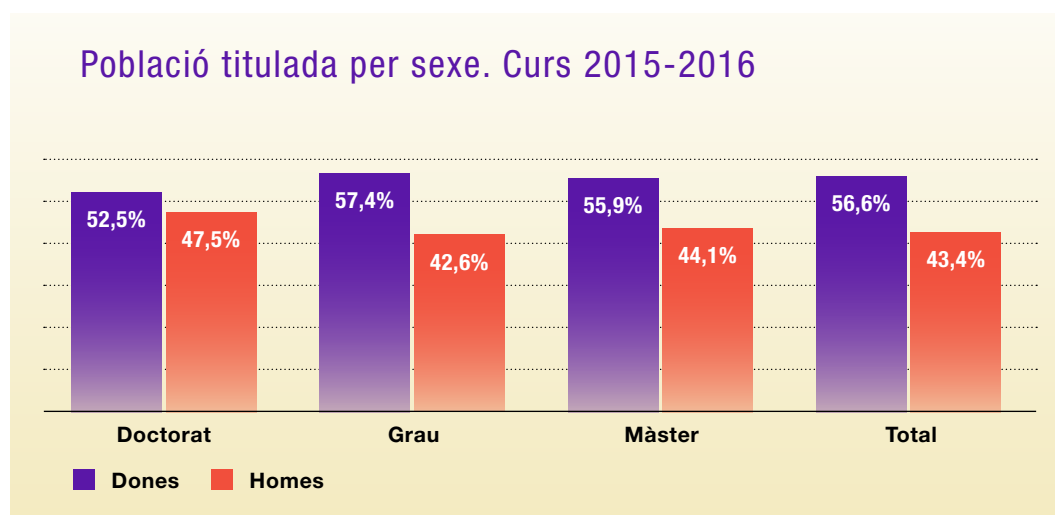
Font: Enquesta de l'ús del temps 2010-2011. Idescat

El temps mitjà que les dones destinen al treball remunerat és de 2 hores i un minut, i els homes és de 3 hores i 3 minuts diaris. Però el temps mitjà destinat a la llar i la família en el cas de les dones és de 4 hores i la dels homes és de 2 hores.

04

FORMACIÓ I NIVELL
D'ESTUDIS DE LES DONES

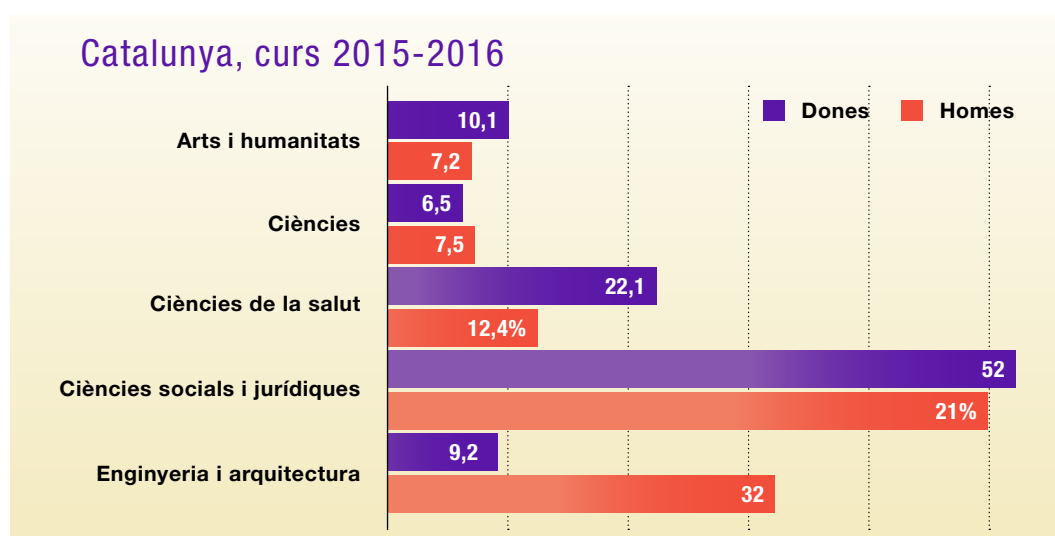
4.1. Titulacions per sexe

Font: Secretaria d'Universitats i Recerca

Les dones són majoria en qualsevol dels tipus de titulació universitària amb un 56,6% dels casos. La diferència amb els homes s'accentua en el cas del Grau, que se situa en 14,8 punts percentuals.

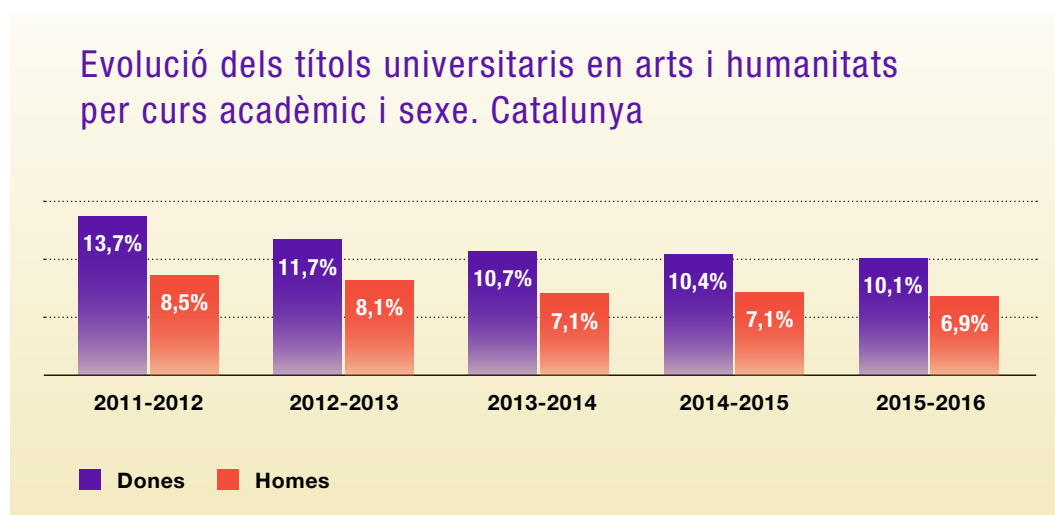
4.2. Títols universitaris per branca i sexe

Font: Secretaria d'Universitats i Recerca

El 52% dels títols universitaris obtinguts per dones, el curs 2015-2016, han estat en ciències socials i jurídiques, seguit per les ciències de la salut en un 22,1% dels casos.

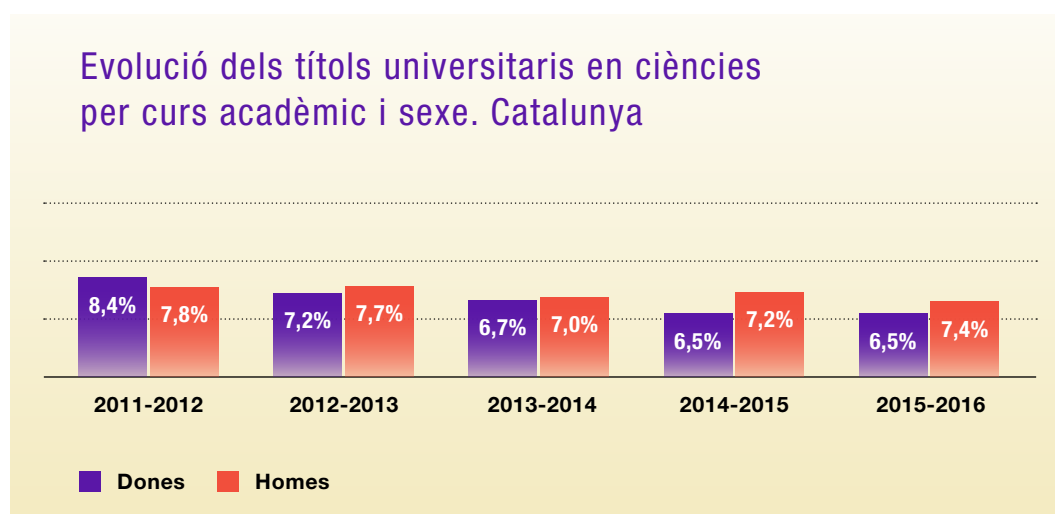
4.3. Títols universitaris en arts i humanitats

Font: Secretaria d'Universitats i Recerca

La proporció de titulacions en arts i humanitats entre les dones ha sofert una lleugera davallada en els darrers 5 cursos acadèmics.

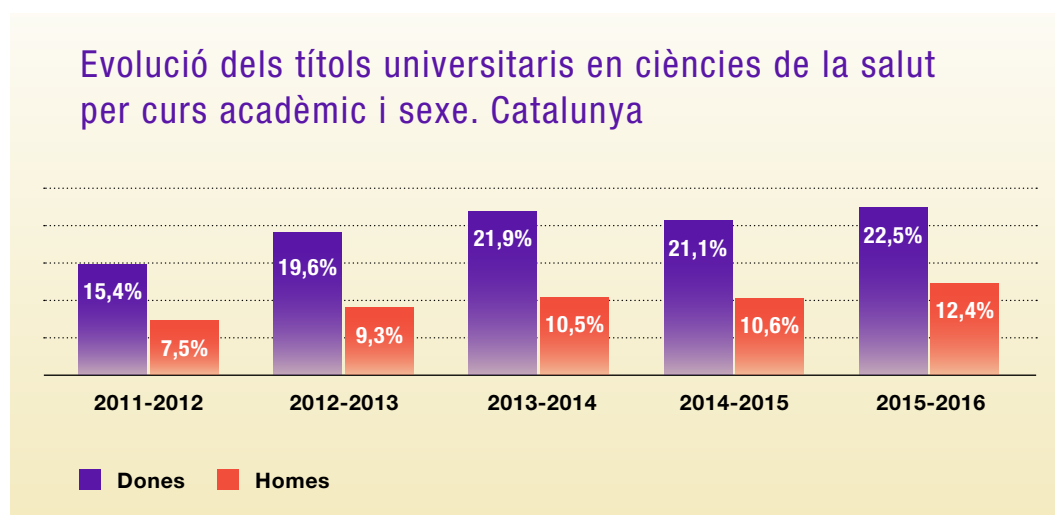
4.4. Títols universitaris en ciències

Font: Secretaria d'Universitats i Recerca

Pel que fa a les titulacions de ciències, és a dir matemàtiques, física i biologia, la proporció de dones és del 6,5% el darrer curs registrat.

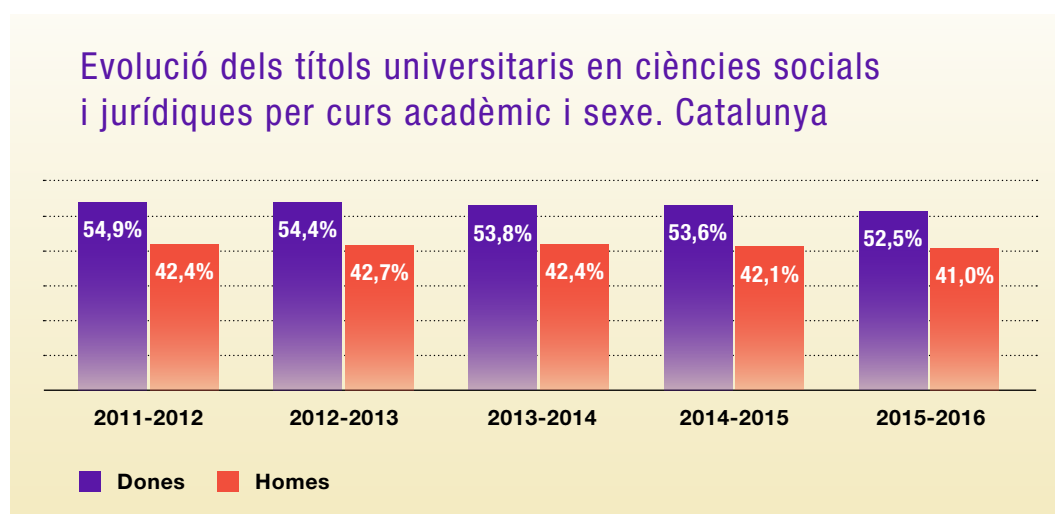
4.5. Títols universitaris en ciències de la salut

Font: Secretaria d'Universitats i Recerca

Els títols en ciències de la salut són una tria molt significativa entre les dones i que evoluciona a l'alça i significa el 22,5% dels títols obtinguts el curs 2015-2016.

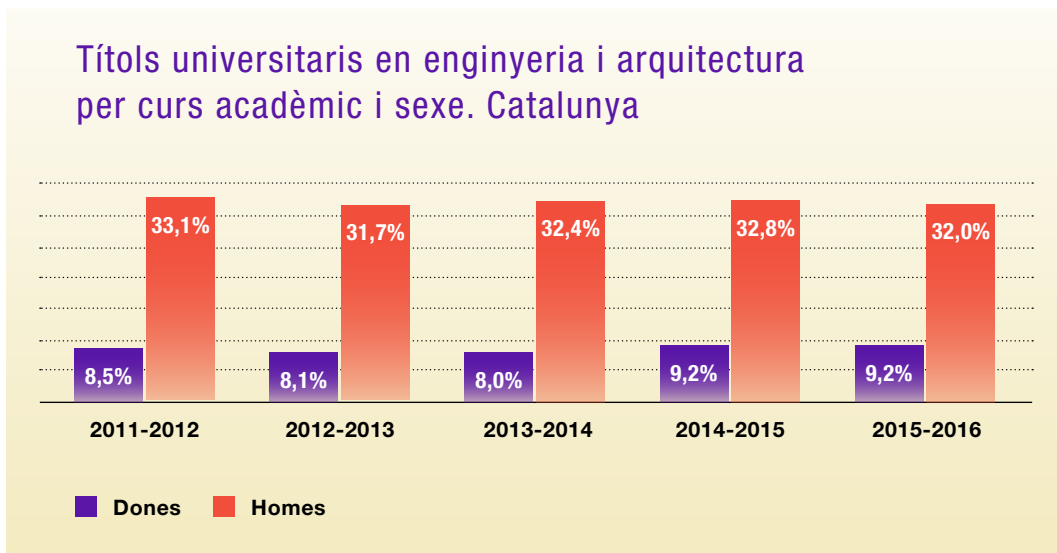
4.6. Títols universitaris en ciències socials i jurídiques

Font: Secretaria d'Universitats i Recerca

Més de la meitat dels títols universitaris, obtinguts per dones, en els darrers 5 cursos acadèmics, han estat en ciències socials i jurídiques.

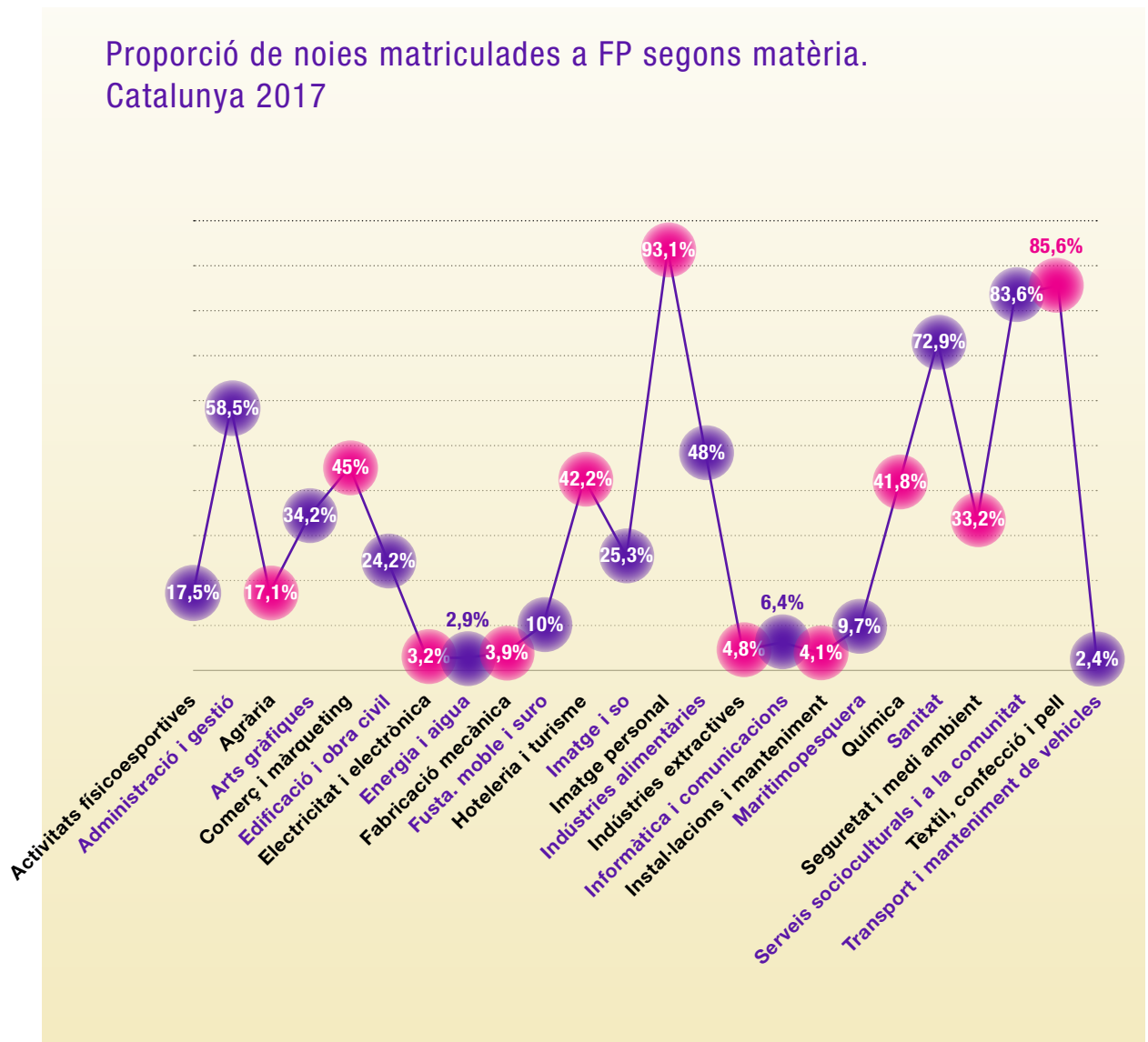
4.7. Títols universitaris en enginyeria i arquitectura

Font: Secretaria d'Universitats i Recerca

Enginyeria i arquitectura són les titulacions menys assolides per les dones, amb una mitjana del 8,6%, els darrers 5 cursos.

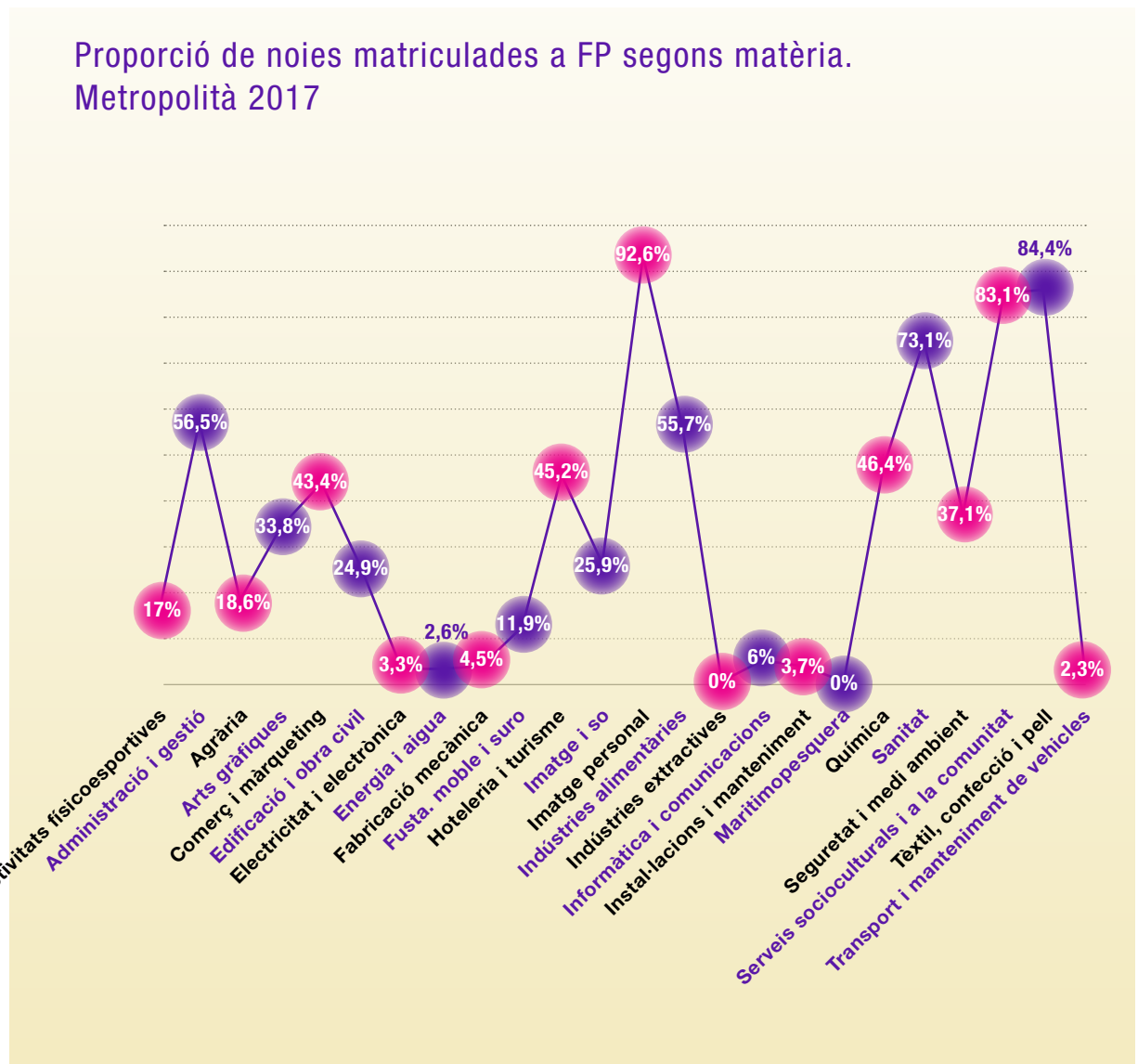
4.8. Noies matriculades a FP

Font: Departament d'Ensenyament

A Catalunya, la proporció més alta de noies matriculades a FP, per matèria, es troba a la Imatge personal en un 93,1% de les matrícules, seguida del 85,6% de Tèxtil, confecció i pell. Es mantenen, per tant, els estereotips de gènere en la tria d'estudis.

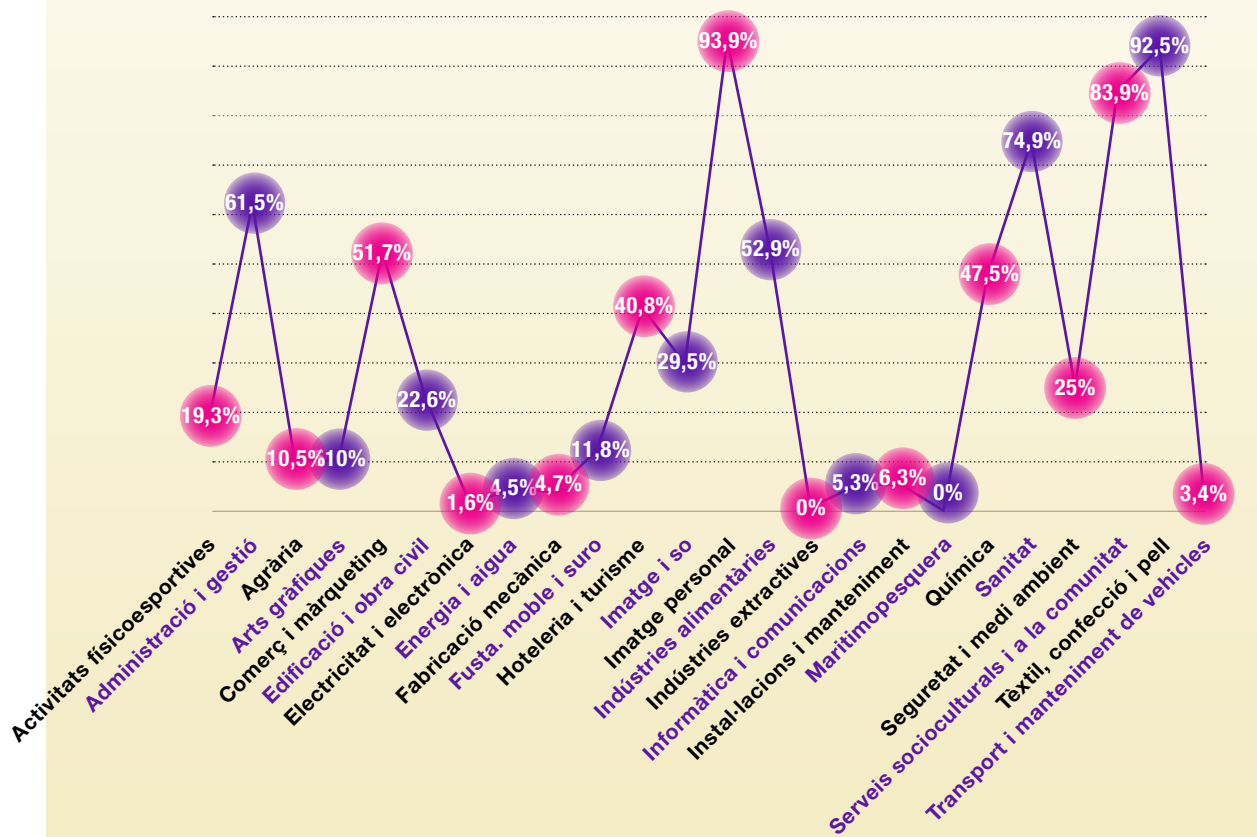
4.9. Noies matriculades a FP per territori

Font: Departament d'Ensenyament

FORMACIÓ I NIVELL D'ESTUDIS DE LES DONES

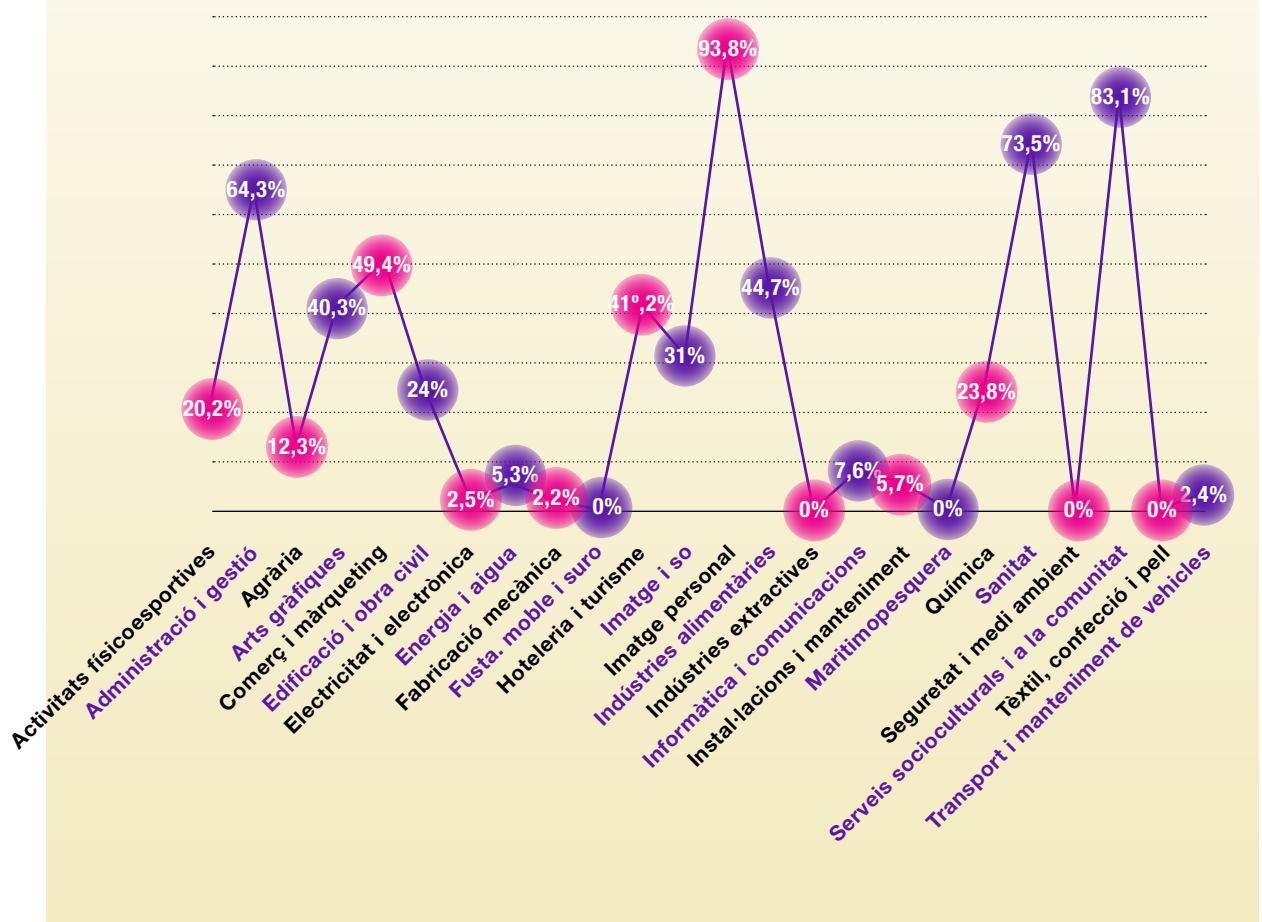
Proporció de noies matriculades a FP segons matèria.
Catalunya 2017. Comarques Gironines 2017

Font: Departament d'Ensenyament

FORMACIÓ I NIVELL D'ESTUDIS DE LES DONES

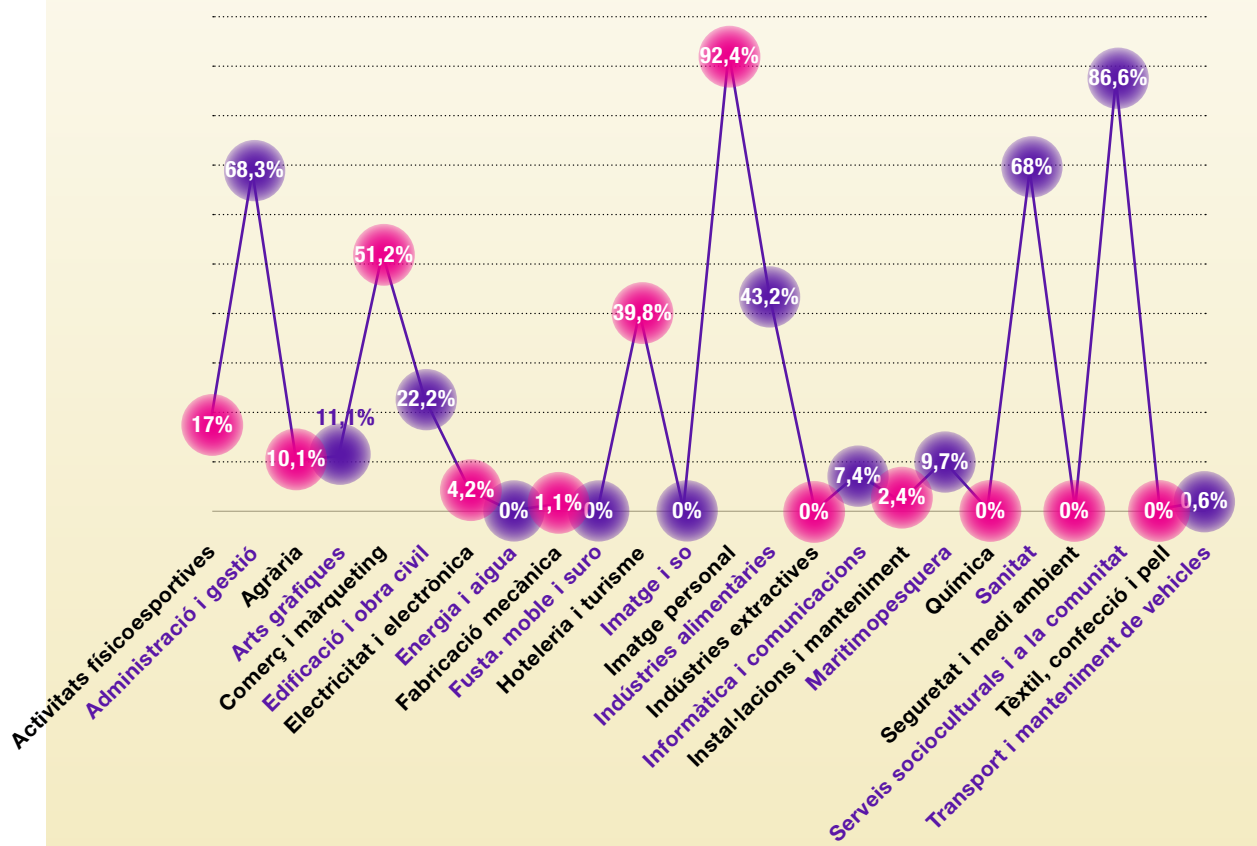
Proporció de noies matriculades a FP segons matèria.
Catalunya 2017. Camp de Tarragona 2017

Font: Departament d'Ensenyament

FORMACIÓ I NIVELL D'ESTUDIS DE LES DONES

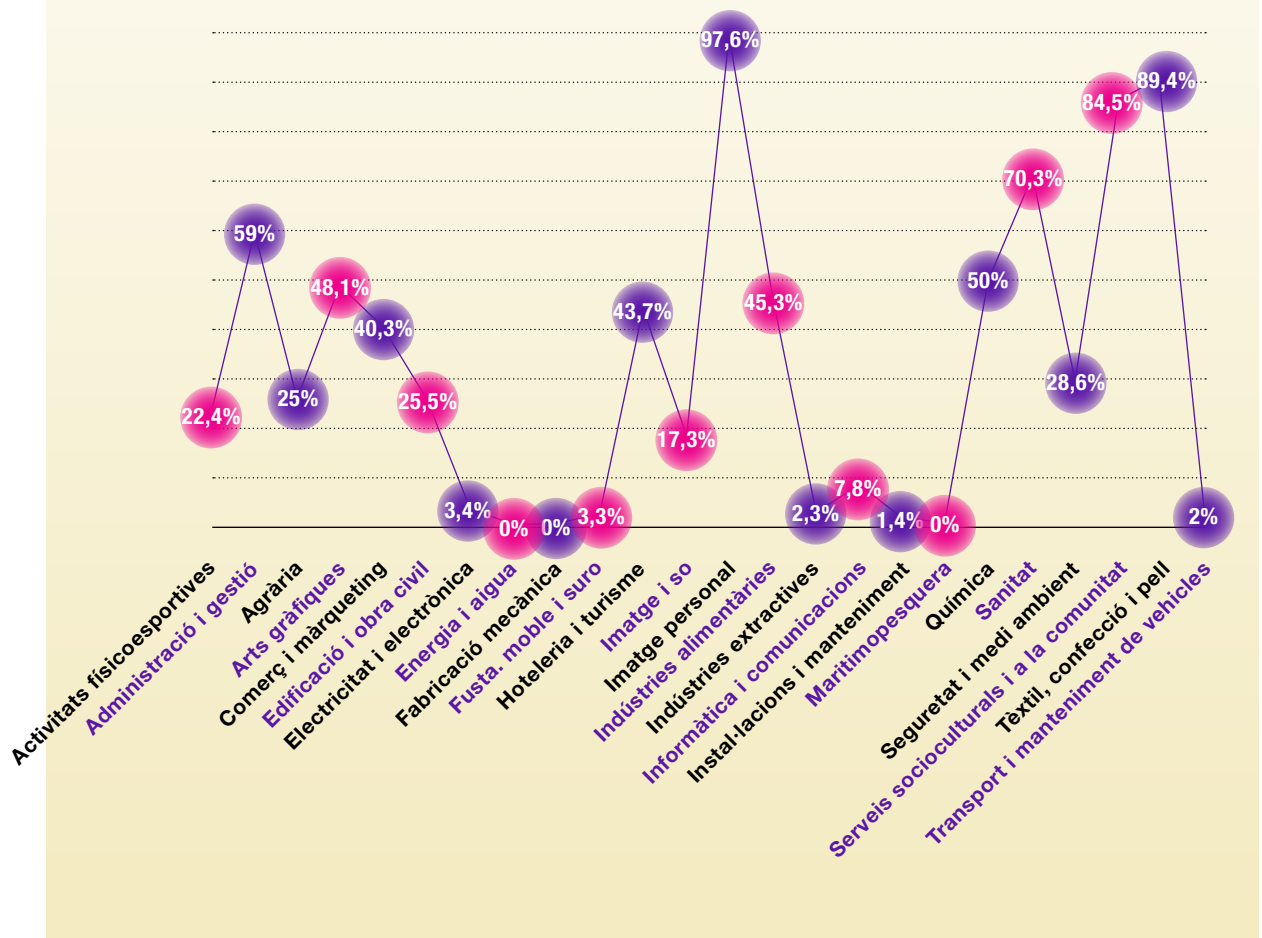
Proporció de noies matriculades a FP segons matèria.
Catalunya 2017. Terres de l'Ebre 2017

Font: Departament d'Ensenyament

FORMACIÓ I NIVELL D'ESTUDIS DE LES DONES

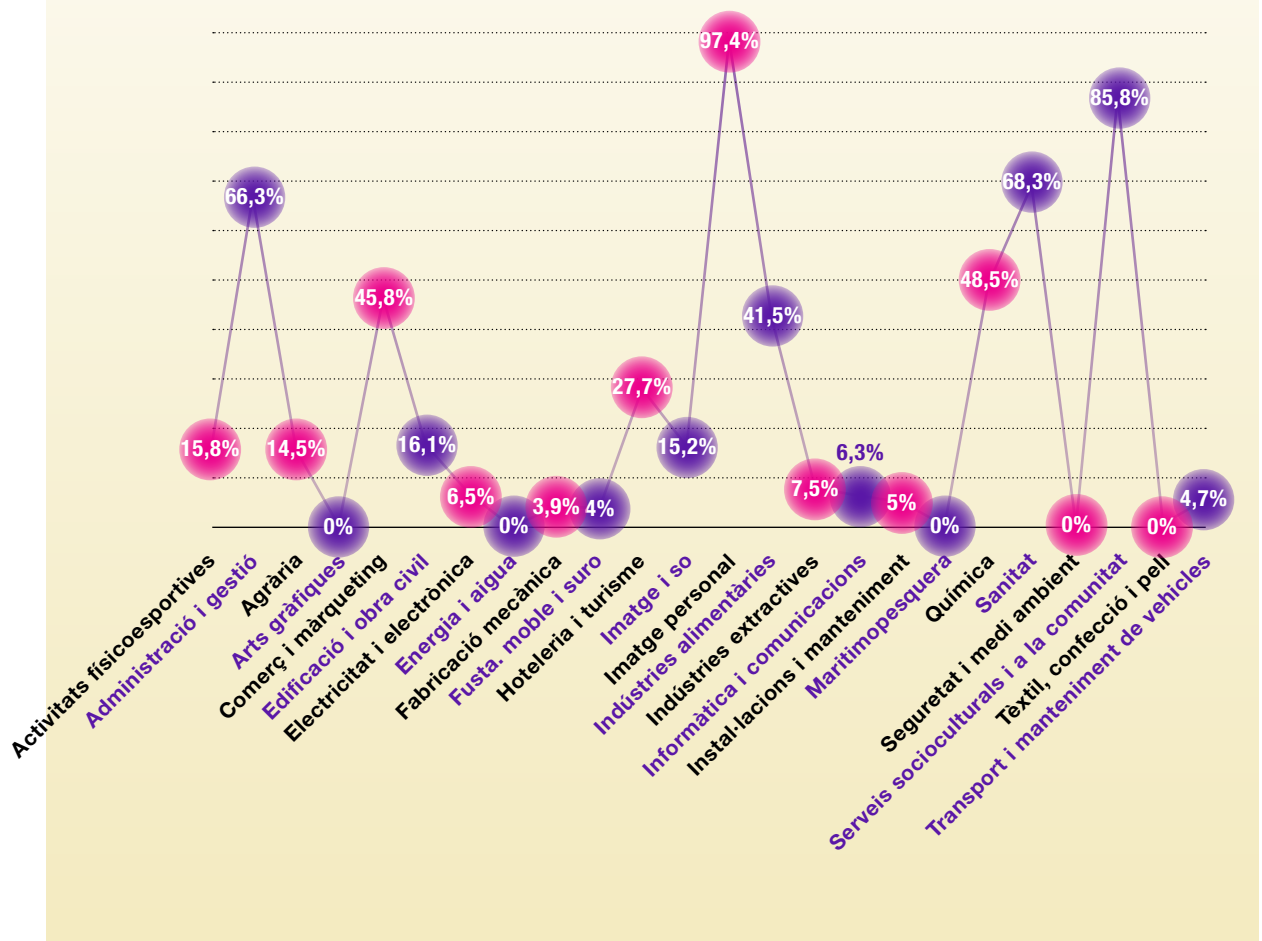
Proporció de noies matriculades a FP segons matèria.
Catalunya 2017. Ponent 2017

Font: Departament d'Ensenyament

FORMACIÓ I NIVELL D'ESTUDIS DE LES DONES

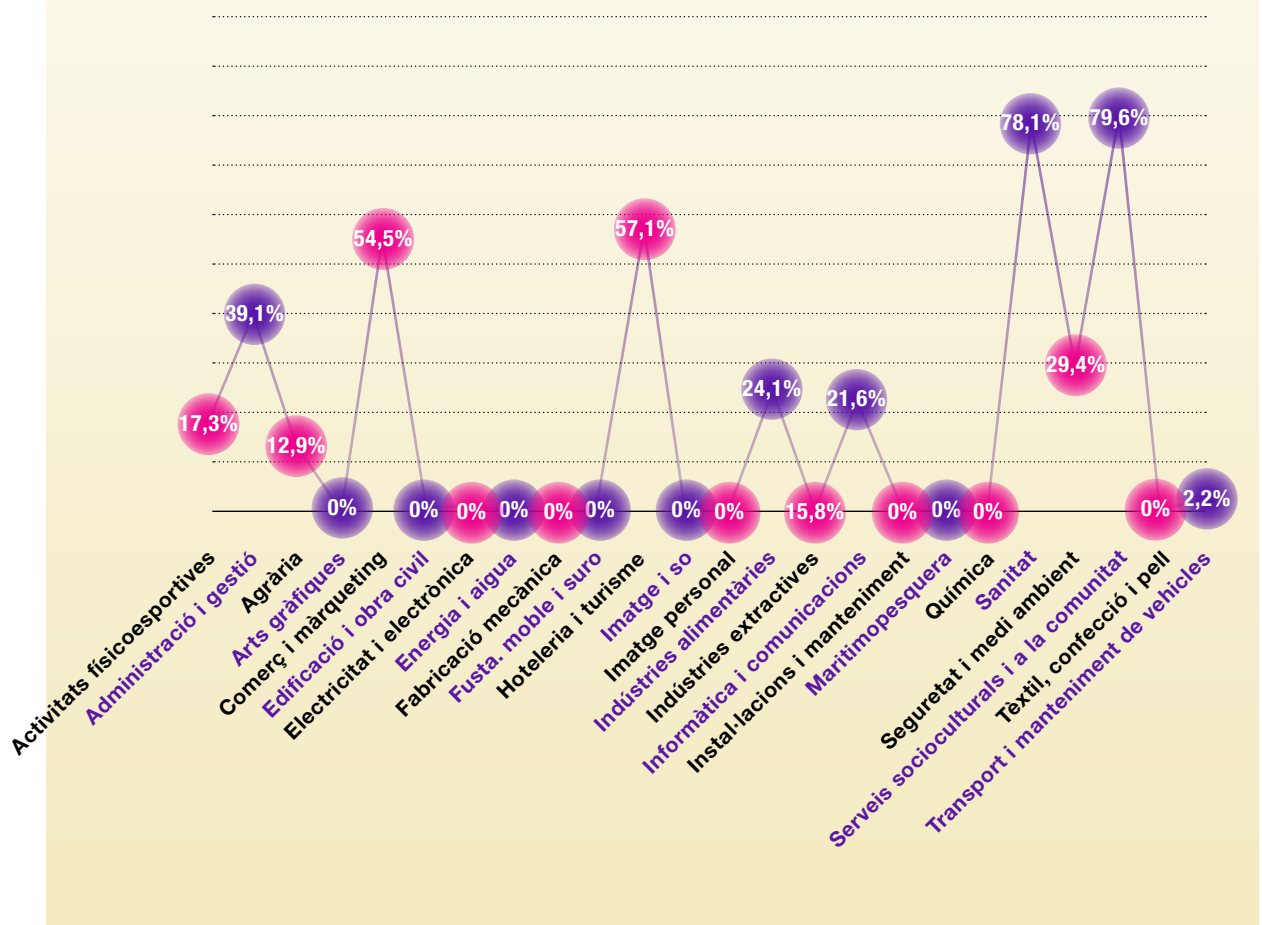
Proporció de noies matriculades a FP segons matèria.
Catalunya 2017. Comarques Centrals 2017

Font: Departament d'Ensenyament

FORMACIÓ I NIVELL D'ESTUDIS DE LES DONES

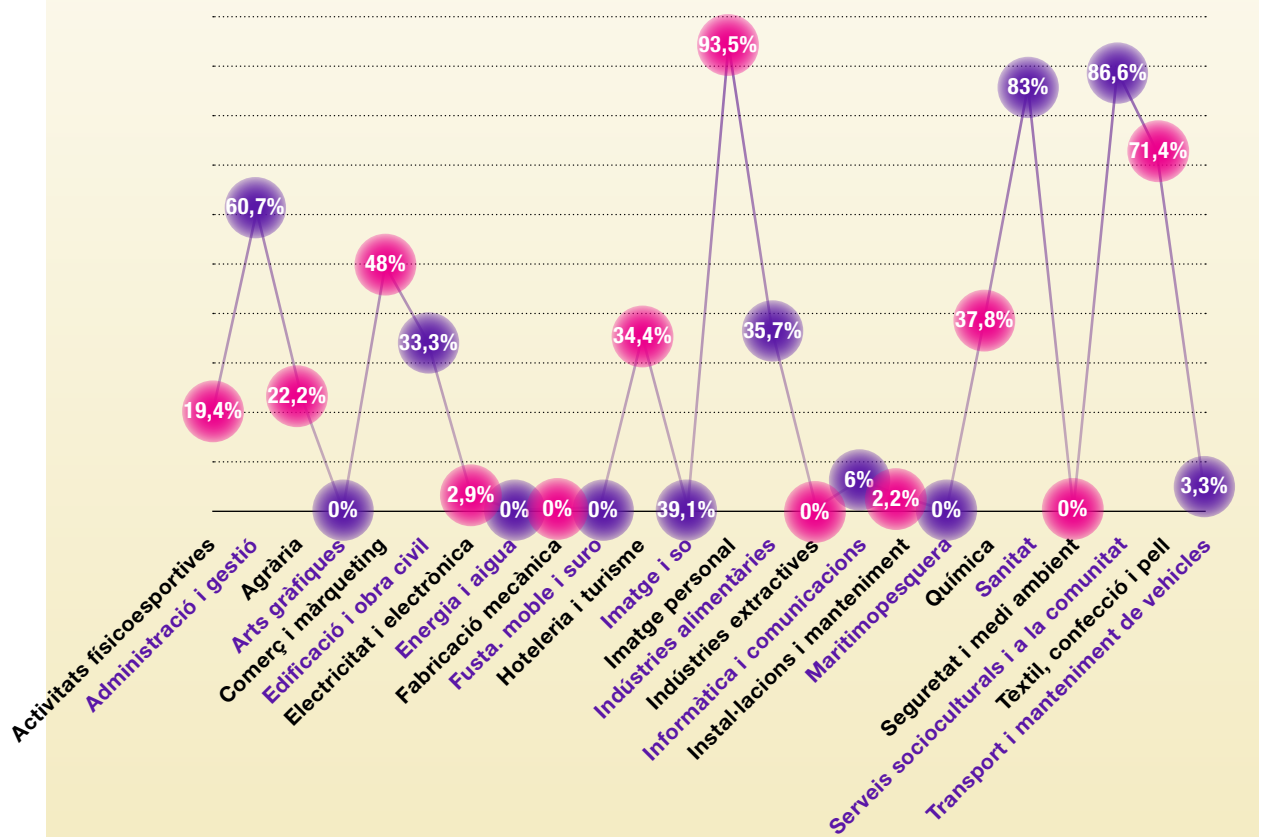
Proporció de noies matriculades a FP segons matèria.
Catalunya 2017. Alt Pirineu i Aran 2017

Font: Departament d'Ensenyament

FORMACIÓ I NIVELL D'ESTUDIS DE LES DONES

Proporció de noies matriculades a FP segons matèria.
Catalunya 2017. Penedès 2017

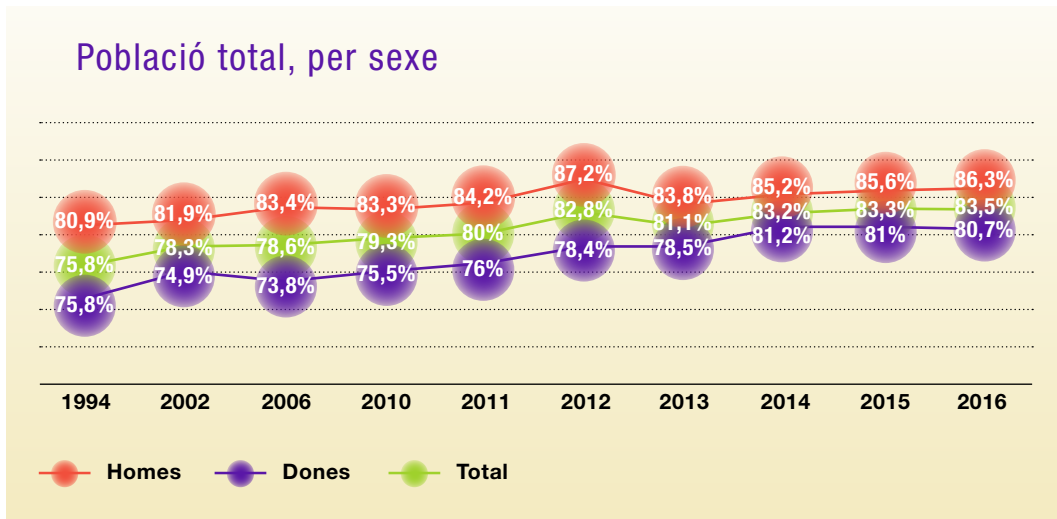

Font: Departament d'Ensenyament

05

LA SALUT DE LES DONES

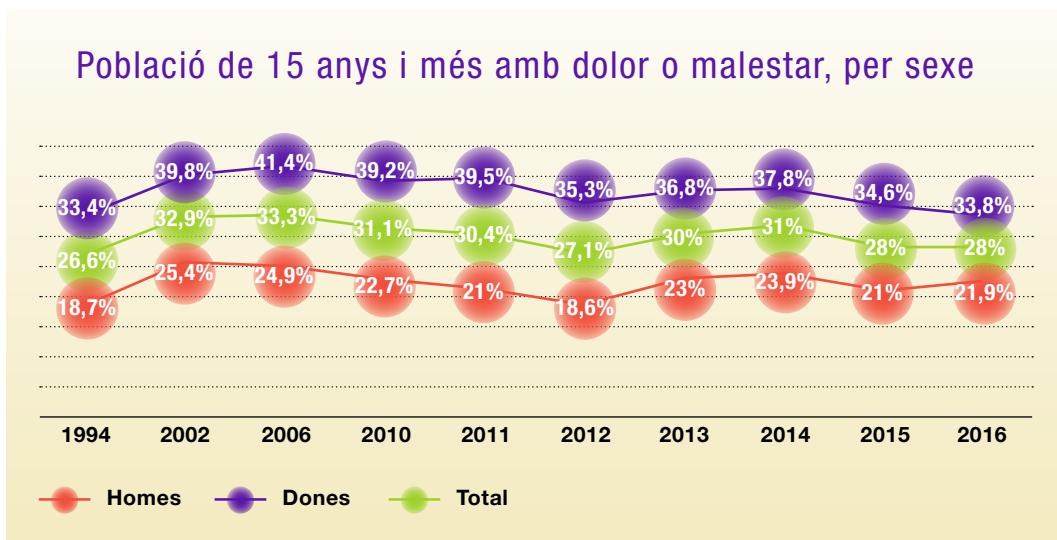
5.1. Percepció positiva de l'estat de salut

Font: Enquesta de Salut de Catalunya 2016 (ESCA)

Les dones tenen una percepció positiva de la pròpia salut cinc punts percentuals per sota de la dels homes, tot i que ha anat augmentant en els darrers 10 anys; ha passat del 71,4% al 80,7%.

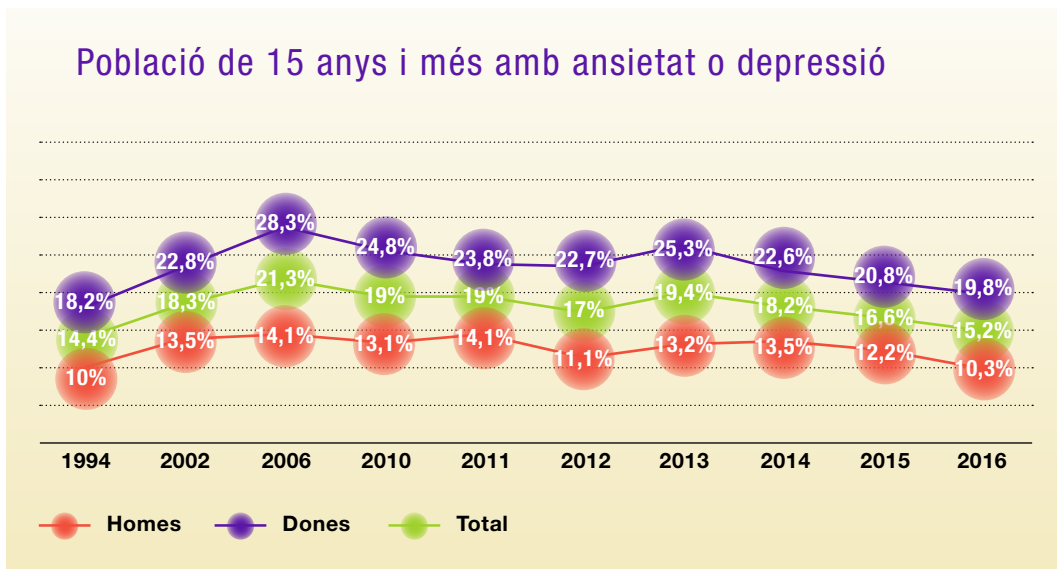
5.2. Dolor o malestar

Font: Enquesta de Salut de Catalunya 2016 (ESCA)

El 34% de les dones catalanes, de 15 anys i més, pateix dolor o malestar, enfront dels homes que en pateixen en un 22% dels casos.

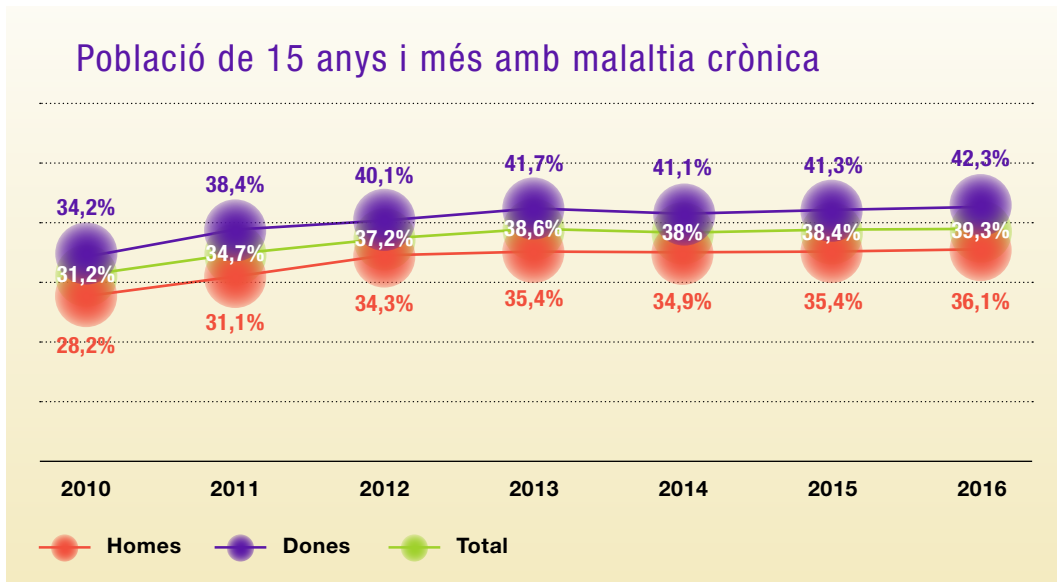
5.3. Ansietat o depressió

Font: Enquesta de Salut de Catalunya 2016 (ESCA)

El 20% de les dones catalanes tenen ansietat o depressió, 3% menys que la mitjana dels darrers 10 anys (la mitjana de la proporció de dones amb ansietat o depressió dels darrers 10 anys és 22,9), i un 10% més que els homes del mateix any.

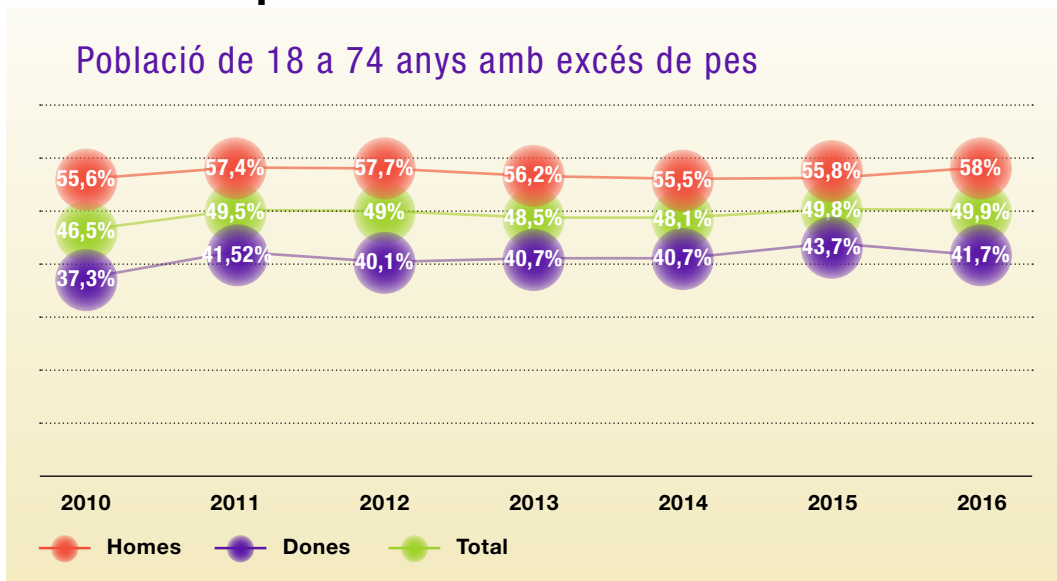
5.4. Malaltia crònica

Font: Enquesta de Salut de Catalunya 2016 (ESCA)

El 42% de les dones pateixen alguna malaltia crònica i el 36% dels homes també. La tendència dels darrers 10 anys és a l'alça.

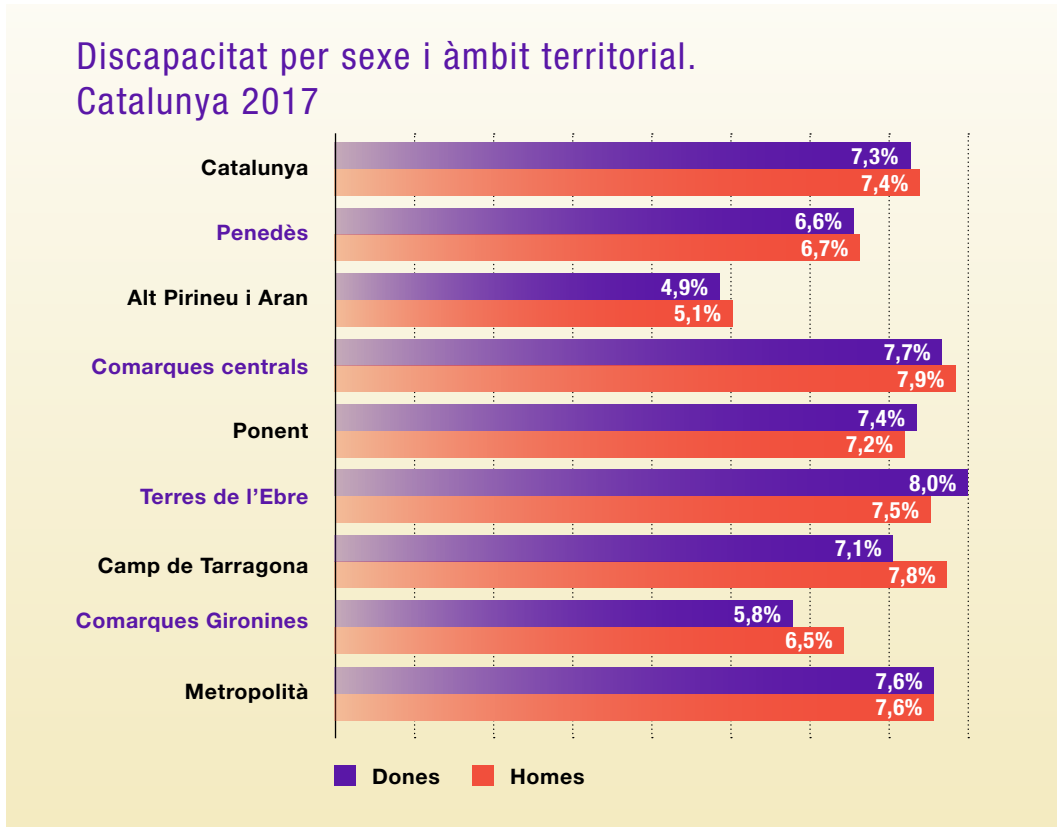
5.5. Excés de pes

Font: Enquesta de Salut de Catalunya 2016 (ESCA)

L'excés de pes és un problema de salut pública que afecta més les dones, en un 42% dels casos, i els homes en un 58%. Aquestes dades s'han mantingut bastant estables en el temps.

5.6. Persones que tenen reconeguda legalment una situació de discapacitat per territori

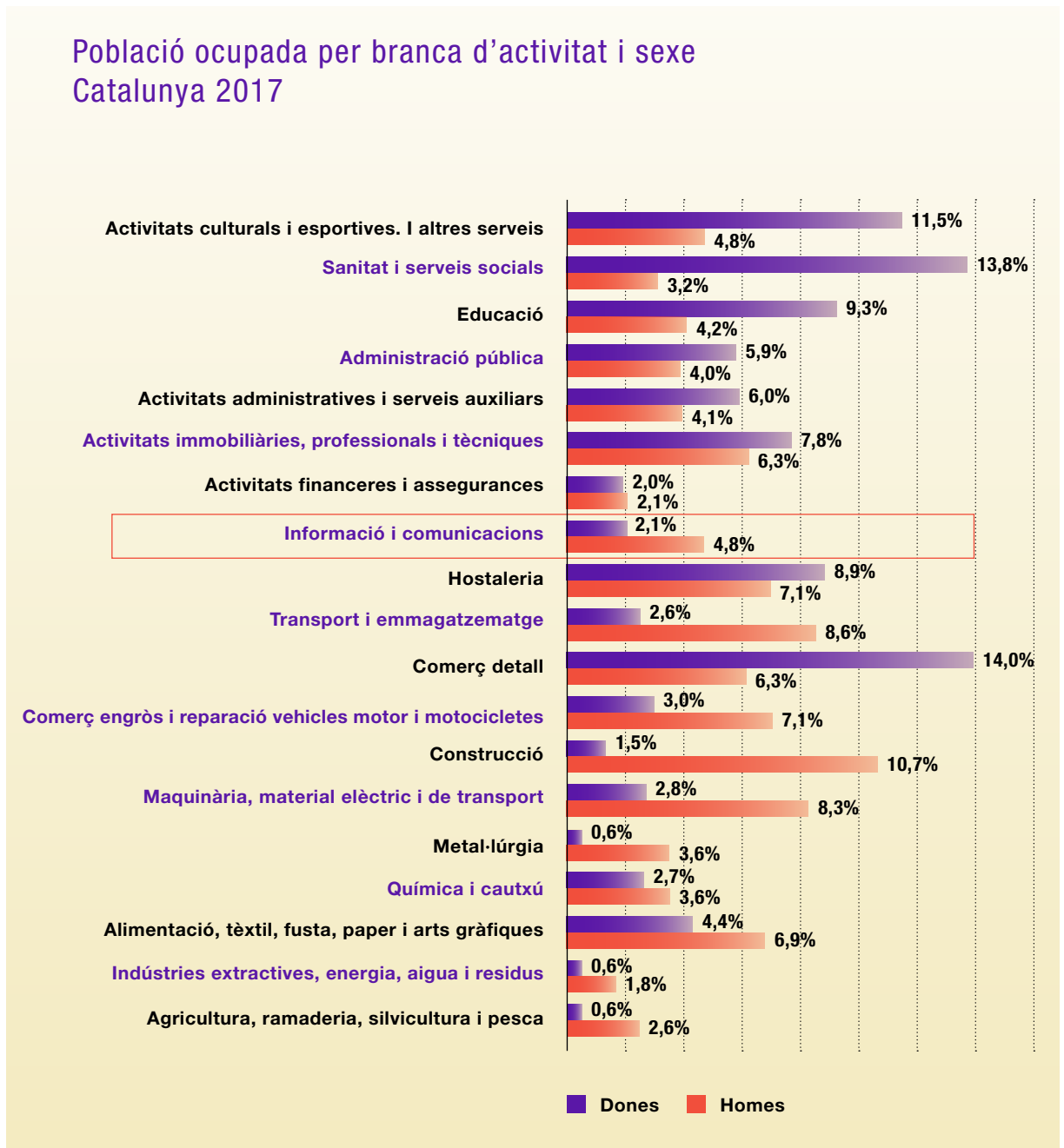
Font: Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Les dones amb discapacitat reconeguda són una proporció molt similar als homes en pràcticament tot el territori.

06

DONES EN LES TECNOLOGIES
DE LA INFORMACIÓ
I LA COMUNICACIÓ (TIC)

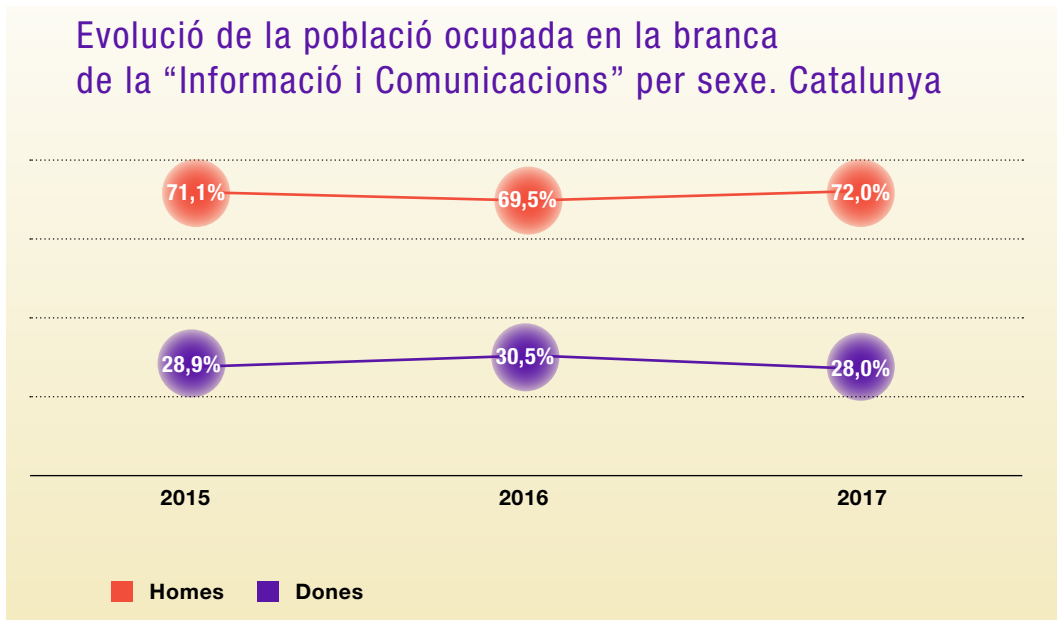
6.1. Ocupació en TIC

Font: Enquesta de Població activa a 4t trimestre de 2017

La proporció de dones ocupades en Informació i comunicacions és del 2,1%, menys de la meitat dels homes ocupats en aquesta branca d'activitat (4,8%).

DONES EN LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ (TIC)

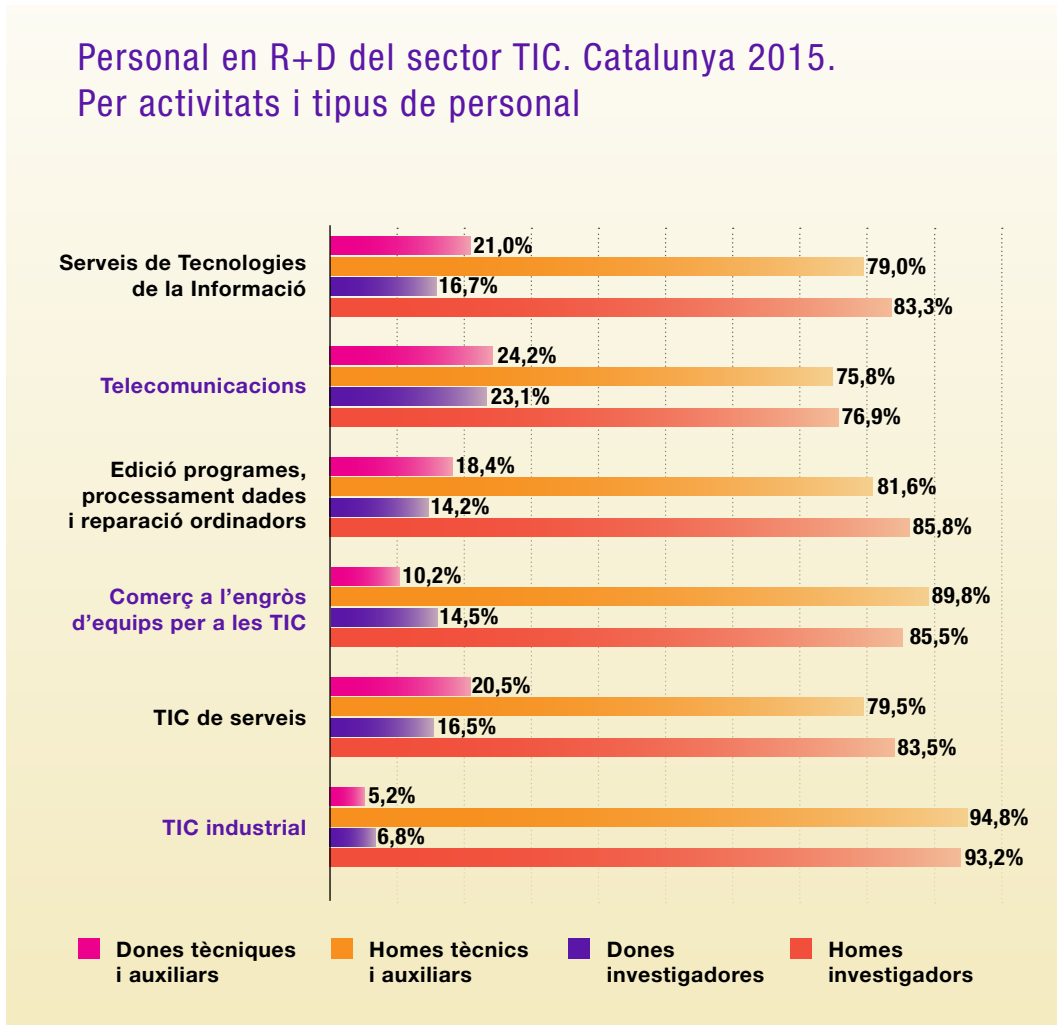

Font: Enquesta de Població Activa, 4t trimestre de 2017

L'ocupació en la branca d'activitat econòmica de la Informació i comunicacions correspon en un 28% a dones i en un 72% a homes, proporció que s'ha mantingut estable en el temps.

DONES EN LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ (TIC)

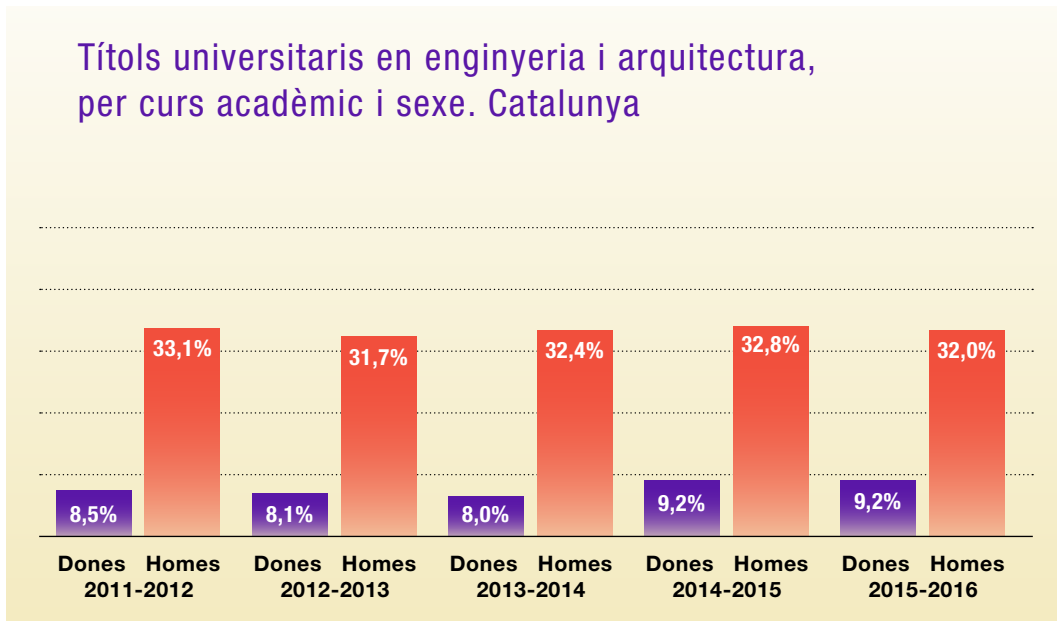
6.2. R+D en el sector TIC

Font: Idescat, a partir de l'Estadística sobre activitats en R+D de l'INE

El 23,1% de les persones investigadores en empreses del sector de les telecomunicacions són dones.

6.3. Formació en TIC

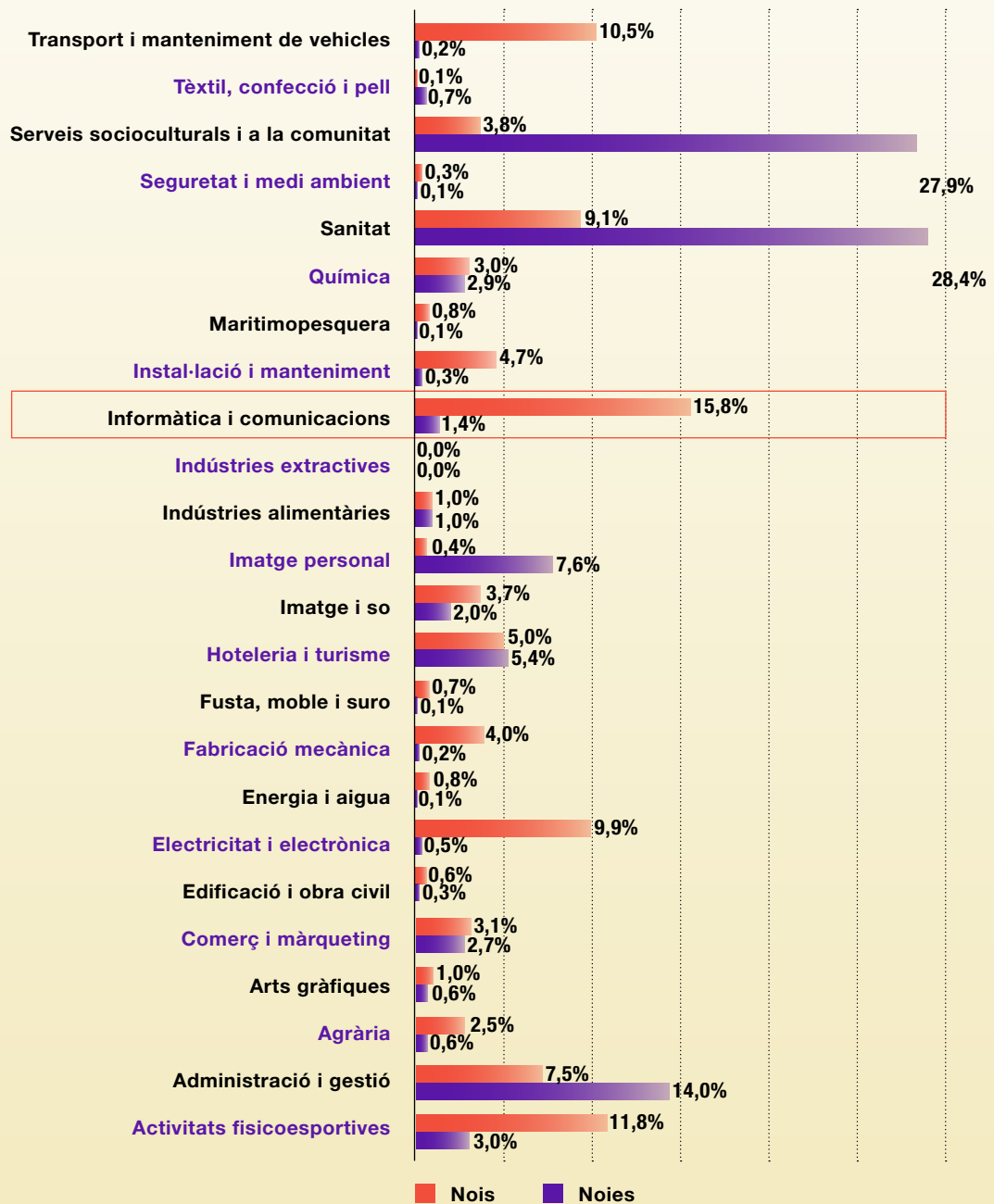

Font: Secretaria d'Universitats i Recerca

Enginyeria i arquitectura, que inclou les titulacions en tecnologies de la informació i la comunicació, són les titulacions universitàries menys assolides per les dones, amb una mitjana del 8,6% en els darrers 5 cursos.

DONES EN LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ (TIC)

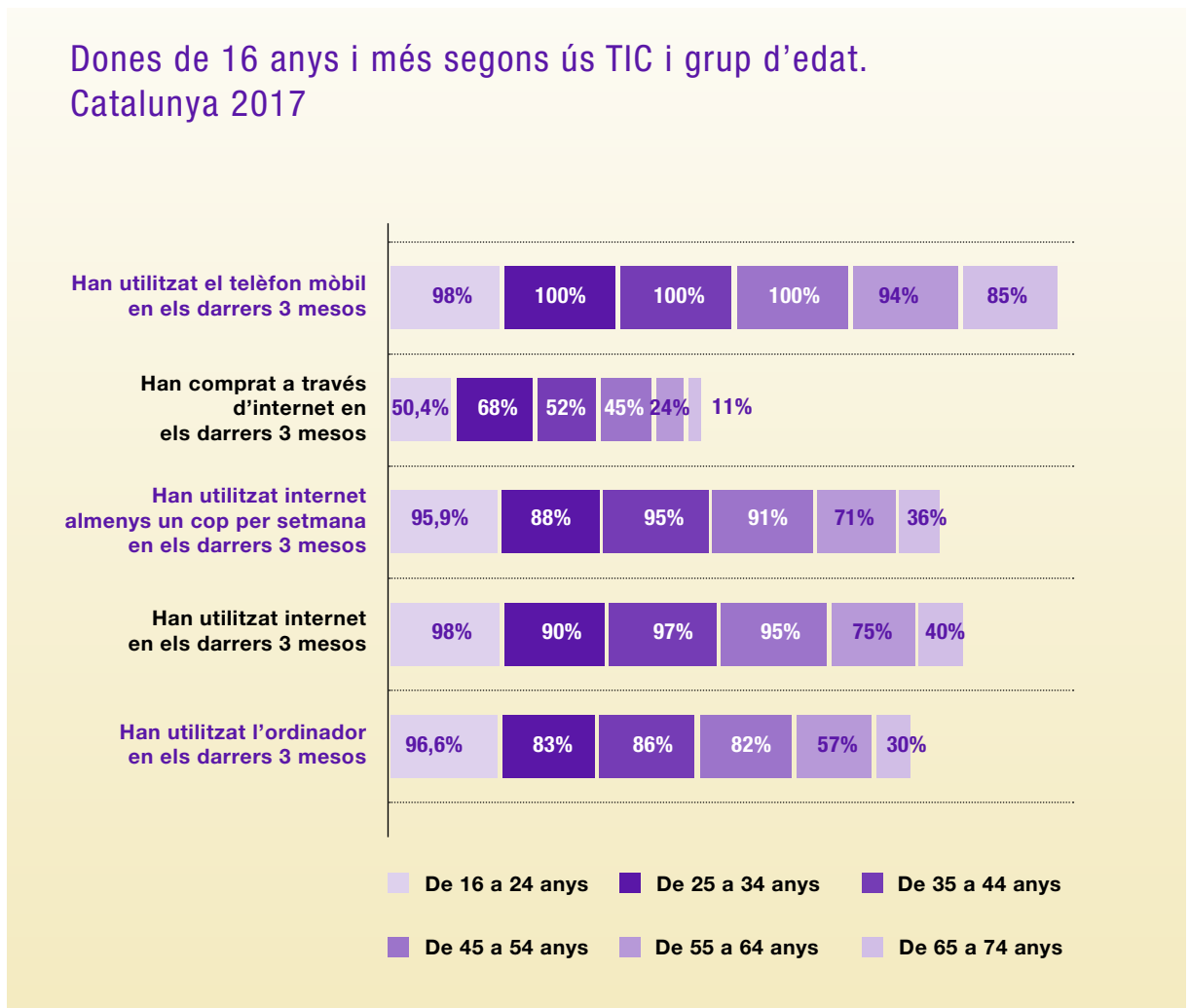
Població graduada en FP per tema i sexe. Catalunya 2017

Font: Departament d'Ensenyament

En el cas de les noies, trien temàtiques d'Informàtica i comunicacions en la FP, en un 1,4% dels casos, i els nois en un 15,8%.

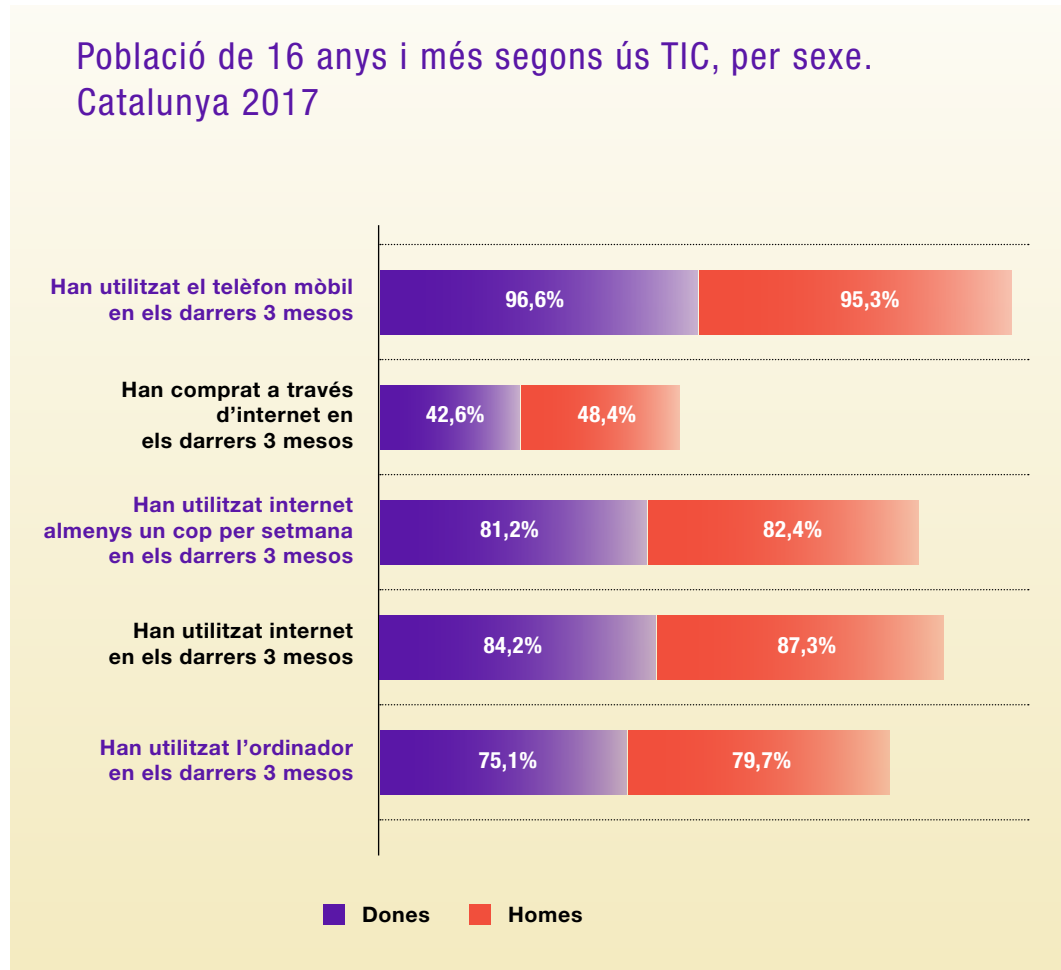
6.4. Ús TIC

Font: Idescat, a partir de l'Enquesta sobre equipament i ús de tecnologies de la informació i la comunicació a les Illes de l'INE

Les dones de 16 anys i més han utilitzat internet, almenys un cop per setmana, en el 81% dels casos. El grup d'edat que més ho ha fet ha estat el de 16 a 24 anys amb un 96%, seguit del grup de 35 a 44 anys, en un 95%. Les dones de 25 a 34 anys són les que més compren per internet, en un 68%.

DONES EN LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ (TIC)

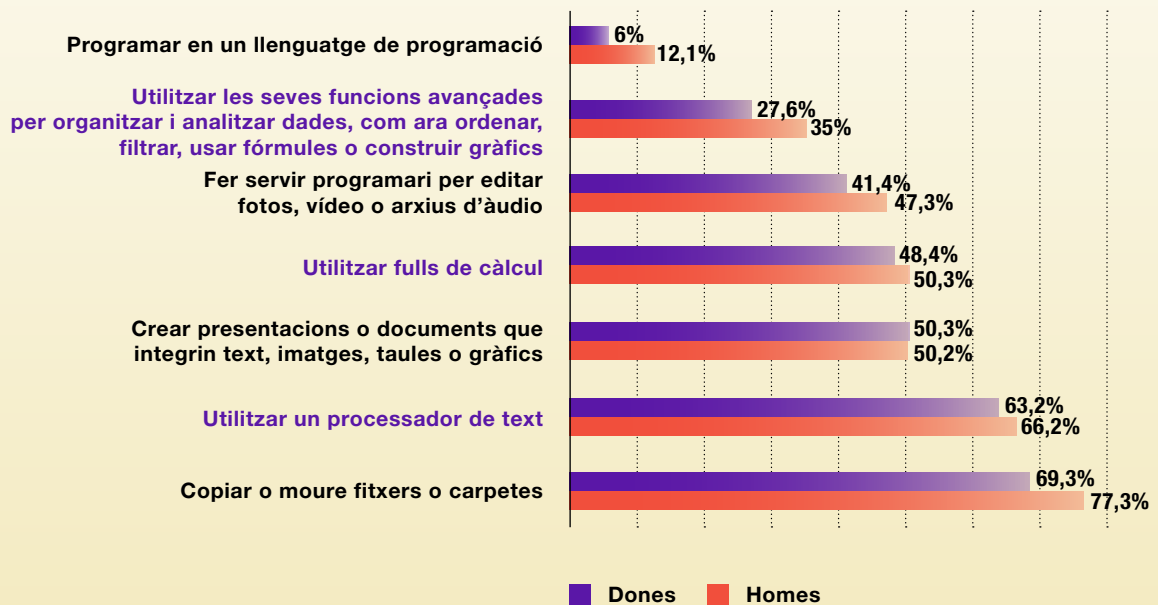

Font: Idescat, a partir de l'Enquesta sobre equipament i ús de tecnologies de la informació i la comunicació a les Illes de l'INE

Les dones compren per Internet (42,6%) menys que els homes (48,4%).

DONES EN LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ (TIC)

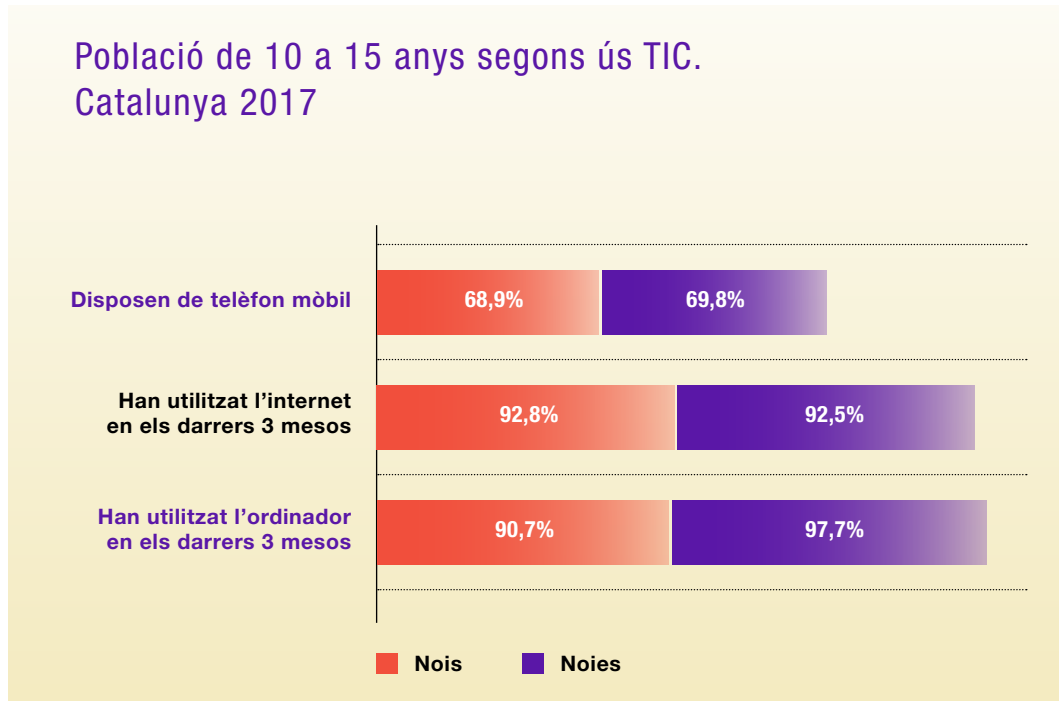
Ús TIC segons tasques relacionades amb la informàtica. Catalunya 2017 (%)

Font: Idescat, a partir de l'Enquesta sobre equipament i ús de tecnologies de la informació i la comunicació a les Illes de l'INE

A mesura que augmenta la complexitat de les tasques informàtiques, la taxa de dones que les duu a terme disminueix i la diferència amb els homes augmenta.

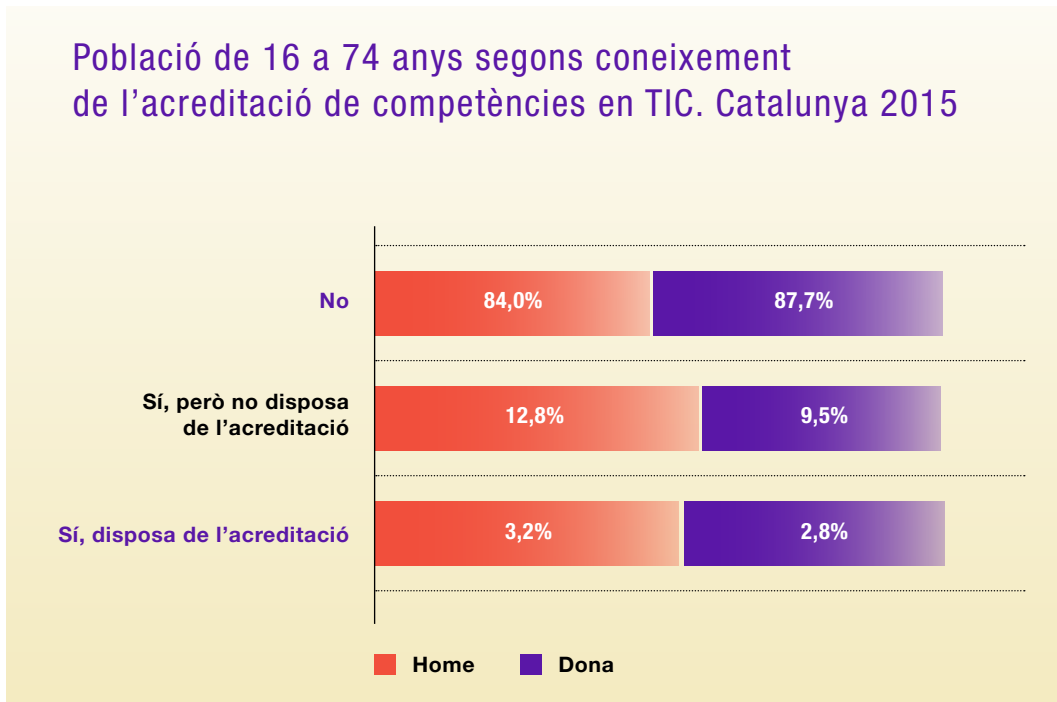
DONES EN LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ (TIC)

Font: Idescat, a partir de l'Enquesta sobre equipament i ús de tecnologies de la informació i la comunicació a les Ilars de l'INE

La diferència més significativa entre noies i nois en l'ús TIC és en l'ús de l'ordinador: les noies l'han utilitzat en un 90,7% del casos, 7% menys que els nois.

6.5. Acreditació de competències en TIC (ACTIC)

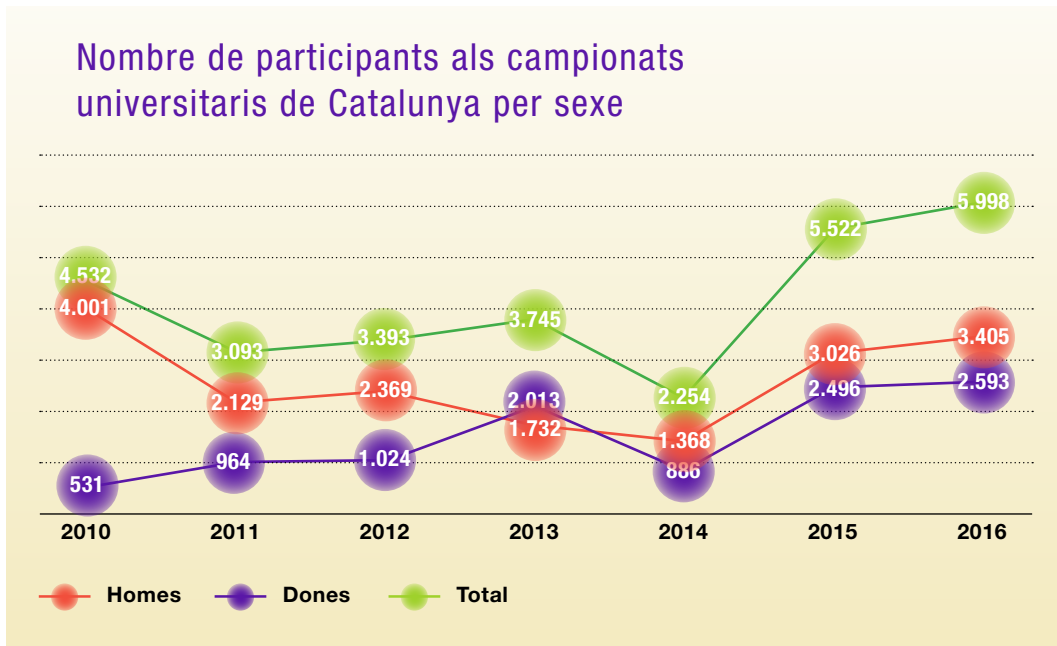
Font: Idescat i Departament de la Presidència

L'acreditació de competències en TIC es diferencia en quatre dècimes entre dones (2,8%) i homes (3,2%). Els homes tenen coneixement de l'acreditació en un 12,8% i les dones en un 9,5%.

07

DONES EN L'ESPORT

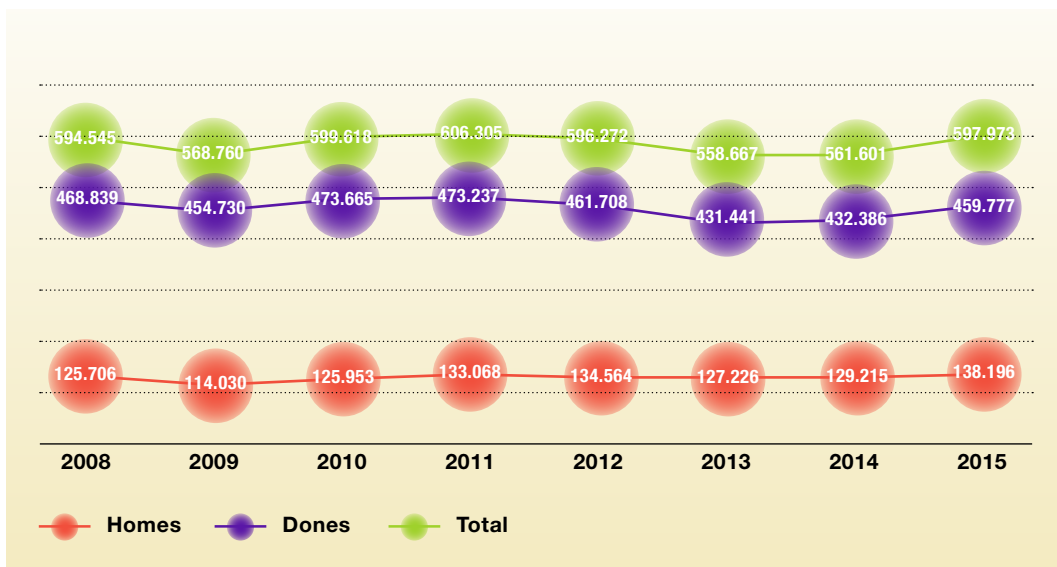
7.1. Participants a campionats universitaris per any

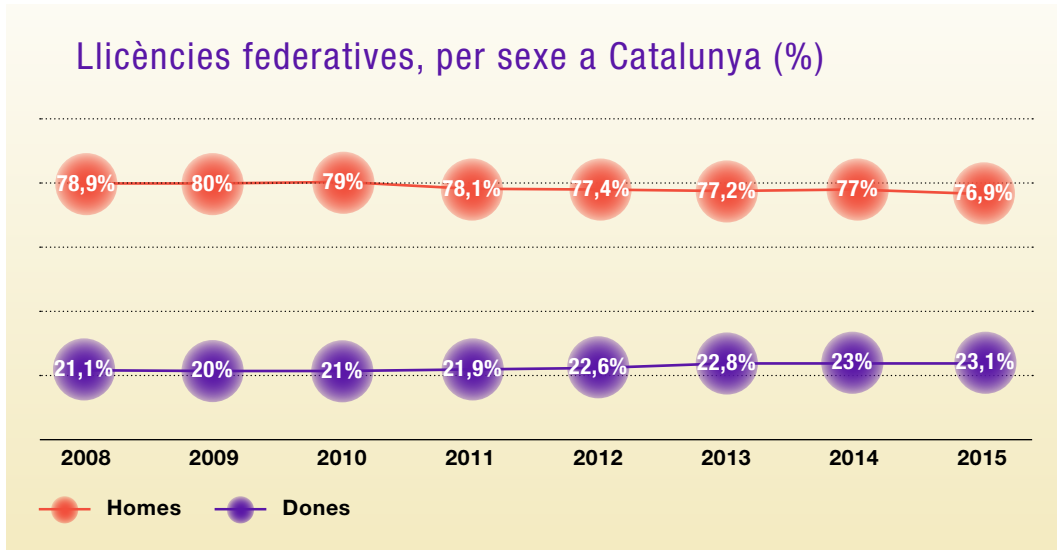

Font: Secretaria General de l'Esport

La tendència de les dones participants en campionats esportius és a l'alça. L'any 2016 la diferència entre dones i homes era del 13,5 punts percentuals.

7.2. Nombre de llicències federatives, per sexe i any

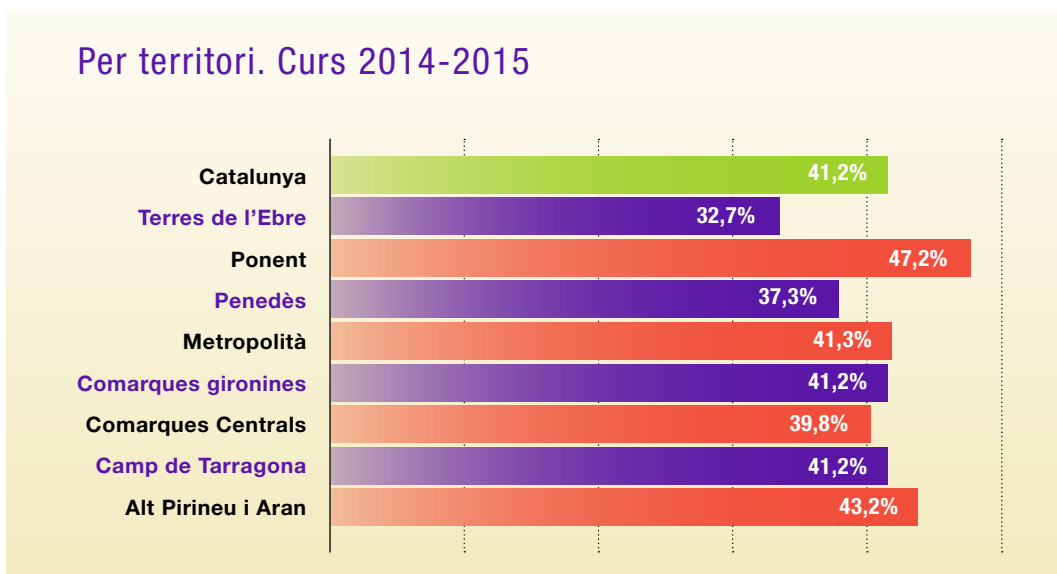

Font: Observatori Català de l'Esport, 2016; a partir del Consejo Superior de deportes

El nombre de llicències federatives està molt estable en els darrers anys. Les dones han resultat un 23% de les llicències el 2015.

7.3. Noies que participen en jocs esportius escolars

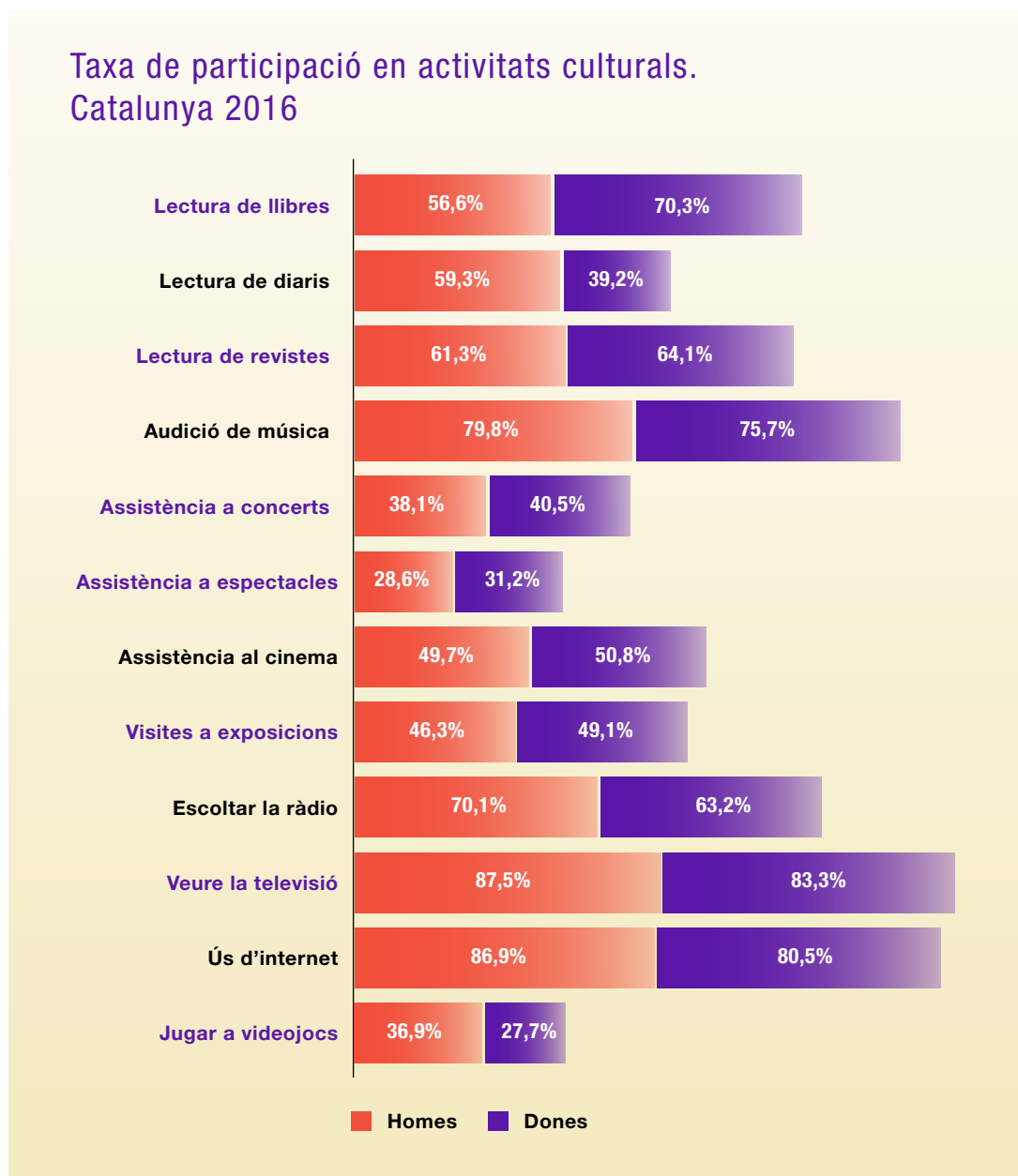
Font: Secretaria General de l'Esport

A Catalunya, les noies representen el 41,2% del total d'infants que participen en jocs esportius escolars. Per Àmbits territorials, a Ponent representen un 47,2% i en l'altre extrem hi trobem les Terres de l'Ebre en què la proporció és del 32,7%.

08

DONES EN LA CULTURA

8.1. Participació en activitats culturals

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2016. Departament de Cultura

Les dones catalanes llegeixen més llibres que els homes (dones 70,3% i homes 56,6%), però llegeixen menys el diari (dones 39,2% i homes 59,3%).

L'assistència al cinema és més semblant entre dones (50,8%) i homes (49,7%), un punt per sobre en el cas de les dones. I jugar a videojocs difereix en 14,2 punts en què situa als homes en majoria.

